

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2014. március

Fotó: Takács Gábor

A Kari Tanács ülése

2014. február 6.

1. Egyetemi docensi pályázat véleményezése.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi docensi pályázatot.

Név	Dékáni véleményező B.	Tanulmányi Bizottság	Tudományos Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
Dr. Mühl Diána Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Int.	egyhangúlag támogatva	10, 0, 0	9, 0, 0	36, 2, 1	76, 1, 4

2. „Címzetes egyetemi docensi” cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a „Címzetes egyetemi docensi” címre történő felterjesztéseket.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Balogh Gábor főorvos	80	1	0
Dr. Papp Előd főorvos	79	1	1

3./ Idegennyelvű PhD-képzés bevezetése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az idegennyelvű PhD-képzés bevezetésére tett javaslatot.

4. Dr. Cholnoky László Szakkollégium megalapítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Dr. Cholnoky László Szakkollégium megalapítására tett javaslatot.

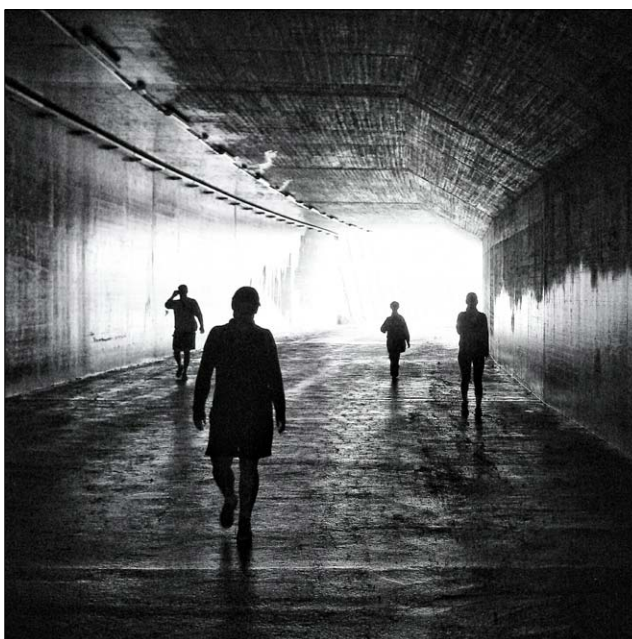
5. A Térítési és Juttatási Szabályzat, Térítési és Szolgáltatási Díjak táblázatának módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Térítési és Juttatási Szabályzat, Térítési és Szolgáltatási Díjak táblázatának módosítására tett javaslatot.

II. Egészségügyi Fotókiállítás

Rab Virág (balra) és Pasitka Jonatán fotója

Forrás: www.aok.pte.hu

MOTESZ Díjban részesült dr. Ertl Tibor professzor

Dr. Ertl Tibor, egyetemi tanár, gyermekgyógyász és neonatológus szakorvos, az MTA doktora 2001-től, a Pécsi Tudományegyetem, ÁOK dékánhelyettese. Tagja az Egészségügyi Tudományos Tanács Igazságügyi Szakértői Bizottságának. Fennállása óta tagja az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Tanácsnak. Professzor úr a hazai gyermekgyógyászat és neonatológia, valamint az orvostudomány és továbbképzés egyik meghatározó alakja, szervezőegyenisége.

A Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetségében az elmúlt 10 évben folyamatosan különböző tisztségeket betöltve dolgozott. Először a folyamatos továbbképzések minősítésére létrehozott képzési és tudományos bizottságban vett részt. Mint ismeretes, a folyamatos továbbképzésekről szóló 2003-as miniszteri rendelet a MOTESZ feladatai közé sorolta a kongresszusok minősítését, a továbbképzési pontszámok megítélését. Ez a munka 2004. január 1-től négy éven keresztül jelentett feladatot a MOTESZ illetékes bizottságának, hiszen évente 5-600 rendezvényt kellett minősíteni, pontszámokkal ellátni. Több alkalommal részt vett az UEMS-nek, az orvosok folyamatos továbbképzésével foglalkozó szervezete (EACCME) ülésein, tapasztalatait a MOTESZ Magazinban is publikálta.

Ertl professzor urat 2005-ben a MOTESZ elnökségébe is beválasztották, ahol először elnökségi tagként, majd alelnökként dolgozott, 2009-ben leendő elnökké választották és 2011-2012. években a MOTESZ elnökeként végezte munkáját. A 2011-es és különösen a 2012-es év példátlanul nehéz és küzdelmes volt, ezért külön is elismerésre méltó, hogy e bonyolult és számos gonddal terhelt időszakban is kellő diplomáciával és humorral kezelte a problémák sokaságát, az igen jelentős szervezeti és működési változásokat, és mindenkor számíthatunk segítő együttműködésére.

Az elnöki tisztségéből fakadó kötelezettségek teljesítése mellett a képzési és tudományos bizottság elnökeként folyamatosan részt vett a MOTESZ-hez érkező jogszabálytervezetek véleményezésében, amely nem kevés, heti rendszerességgű munkát jelentett és jelent ma is.

Annak ellenére, hogy professzor úr Pécsen dolgozik, és a gyógyító munka mellett számos más kötelezettségnek is eleget kell tennie, mindenkor számíthatunk munkájára, időt, fáradságot nem kímélve tette meg a nem kis távolságot Pécs és Budapest között, ha szükséges volt, szinte naponta.

Az előbbiek alapján érthető és indokolt a bizottság titkos szavazással megszületett döntése, amivel a szintén javasolt, ugyancsak kiváló és elismerésre méltó jelöltek közül Ertl professzor úr tevékenységét ismeri el első helyen szövetségünk a legmagasabb kitüntetésével.

A MOTESZ vezetőség nevében **dr. Oberfrank Ferenc**

TARTALOM

A Kari Tanács ülése

Kitüntetések

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

(Fischer Emil)

Díszdoktoravató ünnepi ülés a PTE-n

90 éve született Grastyán Endre

(Karádi Zoltán, Lénárd László)

Szabadidős és sportprogramok

(Téczy Tamás)

Dr. Csögör Lajos szobrának marosvásárhelyi felállításáról (Ádám Valerian)

Az Angol Program 30 éve – anyaggyűjtés

(Nyitrai Miklós)

Migrációval kapcsolatos közegészségügyi kockázatok felmérése (Marek Erika)

A magyar szaknyelv oktatásának és tanulásának szerepe a bővülő idegennyelvi orvostudományban

(Halász Renáta, Koppán Ágnes)

Egy rendezetlen fehérje egy rendezett

szervezetben (Bugyi Beáta)

Összefogás a jobb ellátásért –

Ritka Betegségek világnapja

(Kövesdi Erzsébet)

Családorvos kutatók konferenciája

(Heim Szilvia)

Szimpozium a Mozgásszervi Sebészeti

Intézetben (végje)

Fluoreszcencia téli iskola Kijevben

(Grama László)

A II. Egészségügyi Fotópályázatról

(Horváth Katalin Barbara)

Válogatás könyvtárunk magyar nyelvű folyóirataiból – Orvosi Hetilap (Gracza Tünde)

Monográfia a Fresenius Medical Care magyarországi történetéről

(Karatson András, Zoltán György)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Nobel-díjasok

Tudományos közlemények

Sajtószemle

Középen: válogatás a II. Egészségügyi fotópályázat anyagából

A címlapon Takács Gábor, a hátsó borítón Sebők Béla és Barthó Loránd fotói

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE, Általános Orvostudományi Kar, Sajtóiroda, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája.

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

A hivatalos fotókat Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

A belsőben Barthó Loránd tavaszi fényképe.

Az ÁOK kitüntetettjei március 15. alkalmából

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke megbízásából dr. Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere **Magyar Érdemrend Tisztikeresztet** adományozott

dr. Horváth Örs Péter, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Sebészeti Klinikájának egyetemi tanára részére;

dr. Kellermayer Miklós, a Pécsi Tudományegyetem emeritus professzora részére.

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere **Batthyány-Strattmann László-díjat** adott át az egészségügyi ellátás fejlesztése terén, szakmai, közszolgálati munkájában elért kimagasló teljesítménye elismeréseként

dr. Czirják László, a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Reumatológiai és Immunológiai Klinika igazgatója részére,

dr. Ertl Tibor, a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika egyetemi tanára részére.

A **Magyar Érdemrend Lovagkeresztje** kitüntetésben részesült kiemelkedő ortopédiai és traumatológiai kutatói, oktatói és gyógyítói eredményei elismeréseként dr. Tunyogi Csapó Miklós, a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Mozgásszervi Sebészeti Intézete, Ortopédiai Klinikai Tanszékének egyetemi adjunktusa.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2014. február 24.

1. Habilitációs ügyek

1. a Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását: dr. Berenténé dr. Bene Judit, egyetemi adjunktus, Orvosi Genetikai Intézet; dr. Funke Simone, egyetemi adjunktus, Szülészeti Klinika, Neonatológiai Tanszék; dr. Gaszner Balázs, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet; dr. Grama László, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet; dr. Gyimesi Csilla, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; dr. Huber Imre, tudományos főmunkatárs, Gyógyszerészi Kémiai Intézet; dr. Kovács Norbert, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; dr. Kumánovics Gábor, egyetemi adjunktus, Reumatológiai és Immunológiai Klinika; dr. Wiegand Norbert, egyetemi adjunktus, Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék.

1. b Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottságok véleményét is figyelembe véve a Tanács engedélyezi a nyilvános eljárás megindítását: dr. Gasz Balázs, szívsebész szakorvos, Zala megyei Kórház, Szívsebészeti Osztály.

1. c Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak a cím odaítélését: dr. Vajda Zsolt, egységvezető főorvos, Neurovaszkuláris Intervenciók Egység, Kaposvár.

2. Doktori ügyek

2. a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Türmer Katalin Erzsébet, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dancs Korinna, I. éves PhD-hallgató (Kórélettani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Békésiné Kallenberger Heléna, III. éves PhD-hallgató (Farmakognóziái Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gilicze Orsolya, II. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2014. február 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Zagorác Olga, III. éves PhD-hallgató (Élettani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. február 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

rést a DHT támogatja.

Kis-Bicskei Nikolett, I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2014. február 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Tóth Mónika Ágnes, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2014. február 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Fisi Viktória, III. éves PhD-hallgató (II. sz. Belgyógyászati Klinika – Nephrológiai Centrum) 2014. február 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Boros Melinda, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) 2014. február 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Mikó Alexandra, I. éves PhD-hallgató (Kórélettani Intézet) tényleges témavezetője dr. Pétervári Erika, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Barth Zoltán, I. éves PhD-hallgató (Kórélettani Intézet) társ-témavezetőjének dr. Koller Ákos, egyetemi tanár mellett dr. Ivar Sjaastad, egyetemi tanár (Norvégia, Oslo) kijelölését kéri a programvezető. A kérést a DHT támogatja.

Kovács Viktória, III. éves PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) tényleges témavezetői: Dr. Jancsó Gábor, egyetemi docens és dr. Gasz Balázs, szívsebész szakorvos (Zalaegerszeg). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kneifel Zoltán, I. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) többszöri felszólításra sem nyilatkozott PhD-tanulmányainak folytatásáról, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Csanaky Katalin Andrea, III. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Hanyecz Anita, II. éves PhD-hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) 2014. február 15-től lemond PhD állami ösztöndíjáról, tekintettel arra, hogy belépett a rezidensképzésbe. A bejelentést a DHT tudomásul vette. Nevezett értekezésének védelme 2013. december 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

2. b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Antal Hunor (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) levelező hallgató-

- ként szeretne csatlakozni dr. Than Péter, egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bogyo Csaba Zsolt* (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Than Péter, egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Tunyogi-Csapó Miklós egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Márkus István* (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Than Péter, egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Tunyogi-Csapó Miklós, egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szász Katalin* (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Than Péter, egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Bellyei Árpád, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Sorinola Abayomi Akinrinsola* (Debrecen, a Center TBI FP-07-es Kutatási Programban vesz részt a jelentkező) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a *dr. Komoly Sámuel*, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Büki András, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Piski Zalán Szabolcs* (Fül-Orr-Gégeklinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Jancsó Gábor, egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Gerlinger Imre, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kövér Zsannett* (Fogászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Olasz Lajos, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Muzsek Zsófia Katalin* (Fogászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Olasz Lajos, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Radnai Márta, egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Vajta László Ferenc* (Fogászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Olasz Lajos, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Gál Adrián Róbert*, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Klinika) 2014. február 1-től 2015. január 1-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Naszádos Gyula György*, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Klinika) 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Szirmai Mónika Diána*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Németh Katalin*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Balogh Erika*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Dányádi Bese*, levelező PhD-hallgató (AITI) 2014. február 1-től 2015. január 1-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Lengl Orsolya*, levelező PhD-hallgató (AITI) 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Rendeki Szilárd*, levelező PhD-hallgató (AITI) 2014. február 1-től 2015. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kuperckó Diána*, levelező PhD-hallgató (Neurológiai Klinika) 2014. február 1-től 2015. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Moezzi Mehdi*, levelező PhD-hallgató (Bőrclinika) 2014. február 1-től 2014. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Várszegi Dalma*, levelező PhD-hallgató (Bőrclinika) 2014. február 1-től 2015. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Sarlós Donát Péter*, levelező PhD-hallgató (Urológiai Klinika) 2014. február 1-től 2015. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kuzsner József*, levelező PhD-hallgató (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) 2014. február 1-től 2015. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Stefanovits Ágnes*, levelező PhD-hallgató (Szülészeti Klinika) 2014. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Ittész Balázs*, levelező PhD-hallgató (AITI) 2014. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bocskai Timea*, levelező PhD-hallgató (AITI) 2014. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szélig Livia*, levelező PhD-hallgató (AITI) 2014. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kontrohr Tivadar*, levelező hallgató (AITI) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet és nem fizette be képzési költségét, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Mihálcz Attila*, levelező hallgató (Németország – I. sz. Belklinika) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Kiss Tamás*, levelező hallgató (AITI) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Frederic Zuhorn*, levelező hallgató (Németország) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Bálint Lóránt Csaba*, levelező hallgató (Románia – Urológiai Klinika) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Gelencsér Gábor*, levelező hallgató (Fogászati Klinika) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet és nem hozta vissza lecke-könyvét, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Schvöller Mónika*, levelező hallgató (Fogászati Klinika) többszöri felszólításra sem igazoltatta lecke-könyvében a kutatási tevékenységet és nem hozta vissza lecke-könyvét, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Orsi Enikő*, levelező PhD hallgató (Fogászati Klinika) téma-változtatási kérelme, tekintettel arra, hogy az eredeti témánál az adatgyűjtés nehézségekbe ütközött. Az új téma címe: A nyál proteomikai vizsgálata.
- Dr. Farkas József*, levelező PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) társ-témavezetőjének dr. Reglődi Dóra, egyetemi tanár mellett dr. Gaszner Balázs, egyetemi adjunktus kijelölését kéri a programvezető. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sági Balázs, levelező PhD-hallgató (II. sz. Belgyógyászati Klinika) tényleges témavezetői: dr. Nagy Judit, egyetemi tanár és dr. Kovács Tibor, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Jancsik Veronika Ágnes, levelező PhD-hallgató (Fogászati Klinika) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

2. c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Balázs Endre, egyéni felkészülő (Nagykanizsa) tényleges témavezetői: dr. Nagy Judit, egyetemi tanár és dr. Kovács Tibor, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Springó Zsolt, egyéni felkészülő (Kórélettani Intézet) társ-témavezetőjének dr. Koller Ákos, egyetemi tanár mellett dr. Ungvári Zoltán, egyetemi tanár (USA, Oklahoma) kijelölését kéri a programvezető. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Illés Anita, egyéni felkészülő (I. sz. Belklinika) dr. Pintér Erika, egyetemi tanár által vezetett doktori programból dr. Csernus Valér, egyetemi tanár által vezetett doktori programba szeretne átjelentkezni. A doktori program vezetői támogatják az átjelentkezést (témavezető: dr. Reglődi Dóra, egyetemi tanár, témájának címe: A PACAP expressziójának, valamint funkciójának vizsgálata a gasztrointesztinális traktus gyulladásos megbetegedéseiben). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Nagy Ágnes, egyéni felkészülő (I. sz. Belklinika) ideiglenesen dr. Sümegi Balázs, egyetemi tanár által vezetett doktori programból dr. Melegh Béla, egyetemi tanár által vezetett doktori programba szeretne átjelentkezni. A doktori program vezetői támogatják az átjelentkezést. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Mándl Adél, egyéni felkészülő (USA – I. sz. Belklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Varga Eszter, egyéni felkészülő (Pszichiátriai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Kispál Zoltán Farkas, egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika – Gyermekklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Kocsor Ferenc, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) szigorlata 2013. december 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Czéh Árpád, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) szigorlata 2013. december 12-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Feldmann Ádám, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) szigorlata 2014. január 20-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Huber Tamás, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) szigorlata 2014. január 28-án 90%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Bencsik Tímea, egyéni felkészülő (Farmakognóziái Intézet) szigorlata 2014. január 24-én 93,3%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Sarlós Patrícia, egyéni felkészülő (I. sz. Belklinika) szigorlata 2014. január 29-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Christopher Richard von Jako, egyéni felkészülő (USA – Idegsebészeti Klinika) elkészítette PhD-értekezését. Az oppo-

nensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Bátor Judit, egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) értekezésének véde 2013. december 11-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Szijártó Valéria Irén, egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) értekezésének véde 2013. december 12-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Szalay László Csaba, egyéni felkészülő (Élettani Intézet) értekezésének véde 2014. február 13-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

■ **TÁMOP 4.2.3.A Konferencia pályázat:** dr. Kiefer Éva irodavezető ismertette a beérkezett pályázatokat. A DHT egyhangúlag javasolja az alább nevezettek részére a támogatás odaítélését.

Név	Intézet/Klinika	Ezer Ft
Patay Éva Brigitta	Farmakognóziái Intézet	70
Ács Kamilla dr.	Farmakognóziái Intézet	70
Dénes Tünde	Farmakognóziái Intézet	70
Katz Zoltán dr.	Műveleti Med. Tanszék	150
Rapp Judit	Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék	145,2
Füredi Nóra	Kórélettani és Gerontológiai Intézet	90
Mikó Alexandra dr.	Kórélettani és Gerontológiai Intézet	90
Kovács Tamás	Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék	145,2
Faubl Nóra	Magatartástudományi Intézet	150
Avdicevic Mónika	Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék	69
Ernszt Dávid	Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék	65
Fülöpné Kiss Edit	Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék	61
Horváth Andrea dr.	Idegsebészeti Klinika	47,29
Szalai Renáta	Orvosi Genetikai Intézet	119,3
Tóth András dr.	I. sz. Belgyógyászati klinika	89,7
Sándor Barbara dr.	I. sz. Belgyógyászati Klinika	88,16
Székely Noémi Piroksa	Gyógyszerészi Kémiai Intézet	102

■ *Dr. Pintér Erika*, egyetemi tanár kéri, hogy a programjában témavezetőként közreműködő dr. Balaskó Márta, egyetemi docens és dr. Pétervári Erika, egyetemi adjunktus hallgatóinak PhD-képzési támogatása 2014. január 1-től a témavezetőkhöz kerüljön leosztásra. A kérést a DHT támogatja.

■ *Dr. Csernus Valér*, egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Pirger Zsolt, tudományos főmunkatársat (Balatoni Limnológiai Kutatóintézet). A téma címe: A hipofízis adenilát cikláz aktiváló polipeptid és receptorainak evolúciós aspektusai: konzervált szerkezet konzervált funkciókkal. A kérést a DHT támogatja.

■ **„B-1/2010 Mozgásszervi klinikai tudományok”** PhD-program 2013. október 1-től dr. Than Péter, egyetemi docens ve-

zetésével működik tovább. Elkészítette a program működésére vonatkozó javaslatait, elképzeléseit. A kérést a DHT támogatja.

- **Dr. Hudák István** (Idegsebészeti Klinika) kandidátusi fokozathonosítási kérelme. A DHT javasolja az EDB-nek a fokozat honosítását.
- A **Magyar Akkreditációs Bizottság** 2014. január 31-én kelt határozatával akkreditálta a Klinikai Idegtudományi Doktori Iskolát, melynek vezetője dr. Komoly Sámuel, egyetemi ta-

nár. A Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola vezetője dr. Kovács L. Gábor, akadémikus, egyetemi tanár. Ezzel egyidejűleg megfelelőnek minősítette a karunkon működő doktori iskolák tevékenységét.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár

a PTE, ÁOK, Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Forrás: www.pte.hu

Díszdoktoravatás március 15. alkalmából

A Pécsi Tudományegyetem 2014. március 13-án tartotta március 15-i megemlékezéssel egybekötött díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülést, amelyen Doctor et Professor Honoris Causa-, Decan Emeritus-, valamint egyetemi tanári és docensi címek adományozására került sor.

A Pécsi Tudományegyetem Doktori Szabályzatában foglalt előírásoknak megfelelően az Egyetem Szenátusa tiszteletbeli doktorrá avatja azokat a bel- és külföldi személyeket, akik:

- több évtizeden keresztül kiemelkedően művelték tudományterületüket,
- nemzetközi elismerésre tettek szert,
- szoros kapcsolatot tartanak fenn a Pécsi Tudományegyetemmel,
- komoly szolgálatot tettek az egyetemnek, illetve a magyar tudománynak és művészetnek,
- és honoris causa doktori címmel történő elismerésük a Pécsi Tudományegyetem megbecsültségét emeli.

Doctor et Professor Honoris Causa címet vehet át:

Sandra Dee Haynes, a Metropolitan State University of Denver dékánja

Professor Herbert Küpper, a regensburgi Institut für Ostrecht igazgatója

Doctor Honoris Causa címet vehet át:

Szidarovszky Ferenc, az Arizonai Egyetem professzora

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa az egyetem érdekében kifejtett kezdeményező és támogató tevékenysége elismeréseként Pro Universitate Quinqueecclesiensi emlékszobrot és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozott:

Freund Tamásnak, a Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézete főigazgatójának

Az egyetem Szenátusa a Pécsi Tudományegyetemen 2005-2013 között végzett kimagasló vezetői tevékenysége elismeréseként a Decan Emeritus címet és a Pécsi Tudományegyetem pecsétgyűrűjét adományozta:

Colin Foster professzornak, a Művészeti Kar egyetemi tanárának

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusának döntése értelmében címzetes egyetemi tanári címet, valamint az egyetem címerével ellátott ezüst kitűzött vehetett át:

Balogh Zsuzsa Enikő, a Metropolitan State University of Denver egyetemi docense

Katona Gábor, a Heim Pál Gyermekkorház, Fül-Orr-Gége Osztály főorvosa

Klugené Fabényi Júlia, a Ludwig Múzeum igazgatója

Kovács Gábor, a Széchenyi István Egyetem oktatási rektorhelyettese

Claus M. Schlotter, a Baden Badeni Klinika professzora

Tokody Ilona, Kossuth-, Liszt-díjas Érdemes, Kiváló és Mesterművész operaénekes

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusának döntése értelmében címzetes egyetemi docensi címet, és az egyetem címerével ellátott ezüst kitűzött vehet át:

Keller Judit, Pécs Megyei Jogú Város Egyesített Egészségügyi Intézményeinek orvosigazgatója

Lajtai János, közgazdász

Pichler József, idegenforgalmi és vendéglátóipari szakértő

Stubnya Gusztáv, a Szegedi Tudományegyetem rektori biztosa

Takács Magdolna, az Egészségtudományi Kar Szombathelyi Képzési Központ főiskolai docense

Habilitált doktori oklevelet vehet át

A biológia területén:

Völgyi Béla, a PTE, Természettudományi Kar egyetemi docense

Az egészségtudományok területén:

Hegyi Gabriella, a PTE, Egészségtudományi Kar adjunktusa

Kiss András Pál, a Heim Pál Gyermekkorház orvosigazgatója

Porpácz Zoltán, a PTE, Általános Orvostudományi Kar egyetemi docense

A fizika területén:

Erostyák János, a Természettudományi Kar egyetemi docense

Az irodalomtudományok területén:

Havasréti József, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense

Mekis János, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense

A képzőművészetek területén:

Tolnay Imre, a Széchenyi István Egyetem egyetemi docense

A néprajztudományok területén:

Andrew C. Rouse, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense

A nyelvtudományok területén:

Szabó Gábor, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa

Martsa Sándor, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense

Az orvostudományok területén:

Bárdos Tamás, a PTE, Klinikai Központ osztályvezető főorvosa
Buzogány István, a Fővárosi Péterfy Sándor Utcai Kórház, Rendelőintézet és Baleseti Központ osztályvezető főorvosa
Karlinger Kinga, a Semmelweis Egyetem tudományos főmunkatársa
Péternári Erika, a PTE, Általános Orvostudományi Kar adjunktusa
Sétáló György, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi docense
Szakály Péter, a Klinikai Központ adjunktusa

A pszichológiai tudományok területén:

Kiss Szabolcs, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense

A biológiai tudományok területén:

Molnár Zsolt, az MTA, Ökológiai Kutatóközpont tudományos főmunkatársa

Az egészségtudományok területén:

Kálmán Bernadette, a szombathelyi Markusovszky Egyetemi Oktatókórház kutatóprofesszora

Az irodalomtudományok területén:

Sári László, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa és
Varga Róbert frankofon irodalomkutató

Forrás: www.pte.hu

Egyetemi kitüntettek nemzeti ünnepünkön

Március 14-én Áder János köztársasági elnök, Orbán Viktor kormányfő és Kövér László házelnök társaságában átadta a 2014-es Kossuth-díjakat.

Egyetemünk oktatói közül Kossuth-díjat vehetett át:

Baráti Kristóf hegedűművész, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának óraadója. „*A szakmai elismerés mindig óriási örömet jelent, fiatal művészként pedig nagy lendületet ad, hogy a szemem előtt lebegő célok megerősítést kapnak*” – mondta Baráti Kristóf hegedűművész az MTI-nek a díj átvétele kapcsán.

Kiss B. Atilla énekes, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának adjunktusa: „*A közönség estéről estére kitüntet bennünket, színpadi embereket a tetszésnyilvánításával. Nem azért dolgozunk, hogy hálálkodjanak érte, de ha az ember visszaigazolást kap arról, hogy művészete gyönyörködtet, felemel, embert jobbit, és ezt akár egy vállveregetéssel, egy baráti öleléssel vagy egy díjjal ki is fejezik, akkor érzi, hogy figyelnek arra, amit csinál, és bátorítást nyer az igyekezete. Egy ilyen nagy elismerés, mint a Kossuth-díj, hatványozott értékű visszajelzést jelent*” – fogalmazott az 51 éves tenor.

Dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter Magyarország köztársasági elnöke megbízásából március 15-e, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából adott át kitüntetéseket.

A MAGYAR ÉRDEMREND tisztikeresztje polgári tagozat kitüntetését vehetett át:

Dr. Kecskés László, az MTA levelező tagja, a Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar Polgári Jogi Tanszéke egyetemi tanára, dékán egyedülálló szakmai tevékenysége, a társadalom javát szolgáló és a fiatal tehetségek támogatása érdekében végzett fáradhatatlan munkája elismeréseként;

A MAGYAR ÉRDEMREND lovagkeresztje polgári tagozat kitüntetését vehetett át:

Dr. Tunyogi Csapó Miklós, a Pécsi Tudományegyetem, Mozgásszervi Sebészeti Intézete, Ortopédiai Klinikai Tanszékének egyetemi adjunktusa.

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere nemzeti ünnepünk alkalmából állami kitüntetéseket adott át **2014. március 15-én a budapesti Művészetek Palotájában.**

Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét adományozta:

Dr. Horváth Örs Péter, a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ Sebészeti Klinikájának egyetemi tanára,
Dr. Kellermayer Miklós, a Pécsi Tudományegyetem professzor emeritusa,

A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét vehette át:

Dr. Hübner Mátyás, a Pécsi Tudományegyetem, Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar professor emeritusa,
Michélsz Norbert, autóversenyző, a Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Karának hallgatója.

Batthyány-Strattmann László-díjat kapott az egészségügyi ellátás fejlesztése terén, szakmai, közszolgálati munkájában elért kimagasló teljesítménye elismeréseként:

Dr. Czirják László, a Pécsi Tudományegyetem, Reumatológiai és Immunológiai Klinika igazgatójának, valamint

Dr. Ertl Tibor, a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika egyetemi tanárának.

Szívből gratulálunk kitüntetettjeinknek az elismerésekhez!

90 éve született Grastyán Endre

Az Élettani Intézet egykori igazgatójára, a világhírű tudósra és nagyszerű „reneszánsz” emberre rövid életrajzával emlékezünk.

Magyar és osztrák gyökerű családból – apja kisiparos volt, édesanyja háztartásbeli – 1924. február 25-én született Óriszentpéteren. Sopronban érettségizett 1942-ben, majd középiskolai filozófiai tanulmányainak hatására, lényegében édesapja akarata ellenére, beiratkozott a Pápai Református Theológiára. Két év sikeres elvégzése után a harmadik tanévét a világháború vihara szakította félbe. Számára ez az időszak különösen tragikus lett: Sopron bombázásakor elveszítette frissen operált édesapját, s alig néhány hónap múlva tifusban megbetegedett édesanyját is. Alapvetően e borzalmas élmények hatására döntő elhatározásra jutott, s még ugyanebben az évben a pécsi Erzsébet Tudományegyetem Orvosi Karának a hallgatójaként folytatta a tanulmányait. Az egyetemen első, a sorsát alapvetően meghatározó élményei Lissák Kálmán élettan előadásaihoz kapcsolódtak: ezek olyan mély benyomást tettek rá, hogy megérlelődött benne, a kutatásnak szenteli további életét.

Az Élettani Intézetbeli pályáját Lissák Kálmán externistájaként kezdte 1947-ben. Demonstrátorrá nevezték ki 1948-ban, 1950-től pedig már gyakornok. Általános orvosi diplomáját 1951-ben elnyerve a folytatás választásáig állította: személyes klinikai tapasztalatai, de leginkább az embereken való segíteni akarás vágya a Környey professzor vezette Idegklinikára vonzotta, végül azonban mégiscsak Lissák professzor hívó szavának engedett, s munkahelyüül az Élettani Intézetet választotta, melyhez haláláig hű maradt.

Grastyán Endre a Lissák-intézetben egy máshoz nem hasonlítható légkörű, hangulatú és szellemű tudományos műhely tagjává vált; melynek alakításában, fejlődésében rövid idő múltán már maga is döntő szerepet játszott. Tanársegéd 1952-ben, adjunktus 1958-ban, docens 1961-ben lett. Egyetemi tanárrá 1977-ben nevezték ki. Lissák Kálmán 1978. július 27-i nyugdíjba vonulásától az Élettani Intézet igazgatója és a Tanszéki Akadémiai Ideglettani Kutatócsoport vezetője. Kandidátusi fokozatot szerzett 1958-ban, a tudományok doktora 1975-ben lett, 1982-ben pedig a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották.

Kutatói látókörét, szakmai tudását, technikai képzettségét számos külföldi tanulmányút gazdagította: 1948-ban Prágában, 1956-ban Moszkvában, 1957-ben pedig Marseille-ben és Párizsban töltött rövidebb-hosszabb időt, de pályájára még jelentősebben hatottak, nemzetközi ismertségét és elismertségét még inkább növelték 1959-es és 1971-72-es amerikai útjai.

Eredeti gondolkodásmódjára, kreativitására, az új megragadására való kivételes képességére jellemzően alig 3 évvel a felszálló retikuláris aktivációs rendszer Moruzzi és Magoun által 1949-ben közölt felfedezését követően már jelentős saját kísérleti adatokat jelentetett meg arról, hogy e rendszer tónusának fenntartásában a külső ingerek mellett vegetatív afferensek is fontos szerepet játszanak. Pályája kezdetétől Grastyán a magasabb idegtevékenység koncepció egyik fő szószólója volt. Mindezt úgy valósította meg, hogy a pavlovi tanokat az instrumentális tanulási módszerekkel zseniálisan összevetve egységes keretbe foglalta, valamint a cannon-i homeosztázis szemléletet a legkorábbi elektrofiziológiai technikai megközelítésekkel ötvözte,

és így a motivált magatartás, az emóciók szerveződésére, a limbikus rendszer működésére vonatkozóan alapvető új elméleti felismeréseket is tett.

Az 1950-es évek közepétől érdeklődésének középpontjába a hippocampus került. Az orientációs válasz és a hippocampalis theta tevékenység korrelációjának felfedezése a 35 éves Grastyán Endre számára jelentős

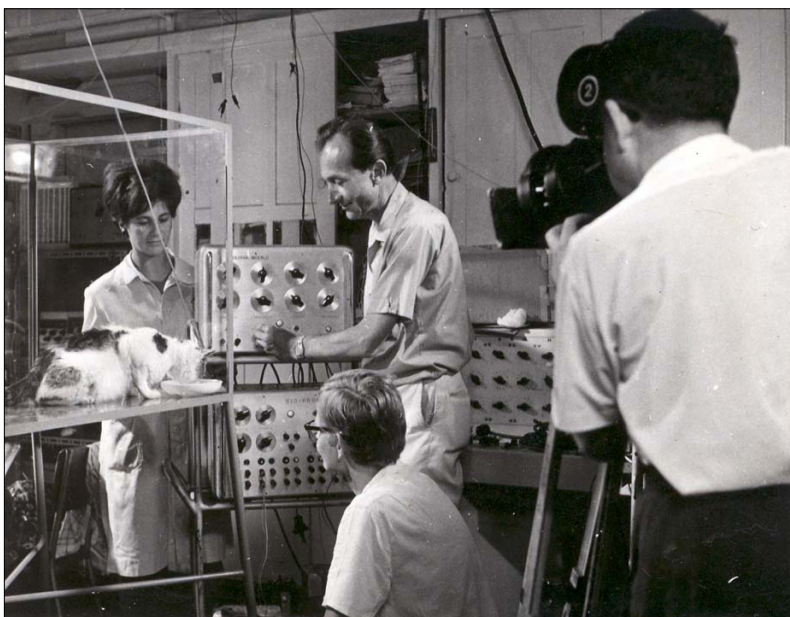
nemzetközi elismerést hozott, erről írt átfogó közleménye „citációs klasszikus”-sá vált. A motivációs folyamatok homeosztatis megváltozottságának felismeréséhez vezető és e témát tovább elemző kísérletei nyomán végül arra a következtetésre jutott, hogy a megközelítő, pozitív emocionalitást, illetve az elkerülő, negatív emocionális állapotot tükröző viselkedési mintázatok ugyanazon idegi szubsztrátum, a komplex „jutalmazó rendszer” struktúráinak aktív ill. gátolt működési állapotához köthetők. Motivációs és tanuláseméletében a gátlás pozitív értelmet nyert (ún. „aktív gátlás”), s kimutatta, hogy a megerősítés a gátlás alóli izgalom-fel szabadulás, az ún. „rebound” (visszacsapás) pillanatában jön létre. A hippocampus működését tanulmányozva a memória kialakulásával kapcsolatban elsőként írta le a feed-forward szabályozás alapvető jelentőségét. Jó manualitása, a kísérleti paradigmákat célirányosan alakító innovatív készsége számos eredeti teoretikus felismeréshez segítette. Ő írta le elsőként a feltételes jelre irányuló orientációs viselkedést, s igazolta azt is, hogy ez a tanulási folyamat egyik kulcsjelensége. Kutatásainak legteljesebb összefoglalását az „Orientáció és megerősítés” c., több, mint félezer oldalas akadémiai doktori értekezésében adta közre 1973-ban. Munkássága utolsó időszakában érdeklődése fiatalabb évei meghatározó olvasmányainak témájához visszatérve (leginkább Johan Huizinga holland kultúrtörténész „Homo ludens” c. könyvéhez), mély tudomány-filozófiai gondolatától is vezérelve a játék-magatartás objektív idegtudományi értelmezése felé fordult. E témakörben elért első, nagy visszhangot keltő eredményei „A játék neurobiológiája” c. akadémiai székfoglalójának 1985-ös kiadásában jelentek meg.

Grastyán Endre páratlanul szerény, mindenkor és mindenkinek segíteni kész emberként tanítványai által rajongásig szeretett, kiváló pedagógus volt. Lebilincselő előadásai, színporkázó logikai okfejtései, igen látványos élő állatkísérletes bemutatói mindig hallgatók tömegeit vonzották. Igazi „reneszánsz ember” volt: kivételesen széles látóköre, egymástól távoli területeket átölelő, ’polihisztori’ tájékozottsága, páratlan műveltsége, irodalmi és zenei jártassága, az elmélet gyakorlatba ültetésének szüksé-

gességét mindenkor szem előtt tartó holisztikus szemlélete, mindehhez társuló híres, dialektizáló vitakészsége, szuggesztív, megnyerő egyénisége tették azzá. S a vonzó tulajdonságai különösen nagyban segítettek a küldetesként önként vállalt nemes feladat teljesítésében, az igazi tudományos eredmények minél szélesebb körben történő népszerűsítésében.

Valóban kiváló tudósként tartották számon, mintegy másfélszáz tudományos közleményben, monográfiában őrzött munkásságát itthon és külföldön is számos elismerés övezte. Tudományos társaságok vezető tisztségviselője, s négy szakmai folyóirat szerkesztőbizottságának tagja volt. Negyvenévesen (Lissák Kálmánnal és Környey Istvánnal együtt) a Leopoldina Német Természettudományi Akadémia tagjai közé választották. A szovjet Pavlov Élettani Társaság tiszteletbeli tagja let 1972-ben, emellett 1974-1979-ig az International Brain Research Organization kormányzó tanácsának tagjaként tevékenykedett. A limbikus rendszer működését elemző kutatásainak kiemelkedő nemzetközi elismeréseként az Encyclopedia Britannica 1974-es kiadásának „Emotion” fejezetének megírására őt kérték fel. Az UNESCO Természettudományi Szakbizottságának, valamint az INTERMOZG Motiváció Szekciójának nemzetközi koordinátora volt. Az MTA Neurobiológiai Bizottságának, a PAB Biológiai Szakbizottságának, a TIT Pszichológiai Szakosztályának, s a TIT Baranya Megyei Szervezetének elnöki tisztségét is betöltötte.

Grastyán Endre tudományos, népszerűsítő és oktató munkájáért számos kitüntetésben részesült; alig néhány hónappal tragikusan korai halála előtt az akkori legmagasabb kormányzati elismerést jelentő Állami Díjat vehette át.

Fotó: ifj. Vadász István

A fotó 1967-ben készült, mikor Grastyánnal a „Fejezetek az emberi agyról” című filmjét forgatták. A képen dr. Tarján Jenőné, dr. Grastyán Endre, dr. Molnár Péter és Somló Tamás híres operatőr látható.

Életének utolsó időszakát visszafordíthatatlan súlyos betegsége árnyékolta be; a kórral folytatott küzdelmet elveszítve, méltatlanul fiatalon, 64 éves korában, 1988. július 17-én örökre eltávozott körünkől.

Karádi Zoltán és Lénárd László
Élettani Intézet

ÁOK-dolgozók és -családtagnak szabadidős és sportprogramajánlata

Az őszi sikerre való tekintettel a PTE, ÁOK, Testnevelés- és Mozgásközpont újra meghirdeti a hétvégi szabadidős és sportprogramajánlatait a munkatársak és családtagjai számára.

Célunk, hogy programjainkkal hozzájáruljunk az egészség megőrzéséhez, melyet a nagyobb létszámú rendezvények esetén az Orvosi Népegészségtani Intézet munkatársai táplálkozási- és ökológiai tanácsokkal támogatnak. Az ÁOK ünnepi, tudományos, kulturális és egyéb programjai mellett a sportrendezvények szervezésével továbbra is szeretnénk hozzájárulni a kar közösségformálásához.

Az alább felsorolt programokra a részletes kiírások után lehet jelentkezni. Az időpontok tájékoztató jellegűek, az időjárás miatt még változhatnak.

Programajánlat:

Tavaszi természetjárás. Helyszín: Mecsek
Időpont: 2014. április 13.

Vitorlázó repülés (A létszám már ősszel betelt). Helyszín: Pogányi repülőtér
Időpont: 2014. április 26.

Vitorlázó repülés (A létszám már ősszel betelt). Helyszín: Pogányi repülőtér
Időpont: 2014. április 27.

Vizidili, (evezés, kenúzás, sárkányhajózás) minigolf, asztalitenisz, petanque.

Helyszín: Orfű
Időpont: 2014. május 10.

Kerékpártúra

Útvonal: Mohács – Kölked – Boki-Duna – Erdőfű
Időpont: 2014. május 24.

Az ÁOK, Testnevelés- és Mozgásközpont további **alkalmi úszás és futás lehetőségeket** kínál a PTE, Ifjúság úti uszodában és az atlétika pályán.

Két **úszóbérletet** helyezünk el az ÁOK, Dékáni Hivatalban, mely egyben az **atlétika pálya használatára** is feljogosít.

A bérletek március 15-től egy-egy napra vehetők át **Böröcz Krisztinánál**.

Érdeklődni a 36200-es telefonon, illetve a kriszta.borocz@aok.pte.hu e-mailcímen lehet.

Pécs, 2014. március 10.

Téczy Tamás
PTE, ÁOK, Testnevelés- és Mozgásközpont vezető

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara támogatja, hogy a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem első rektorának szobra legyen Marosvásárhelyen

Dr. Csögör Lajos (1904-2003) születésének 110. évfordulójára emlékeztek tanítványai, emlékét ápoló kollégái. A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem első rektorának máig élő kisugárzását és karizmáját igazolja az is, hogy a közeljövőben szobrot állítanak emlékének.

Az emlékezést a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerész Képzéssért Egyesület szervezte, és az elhangzott előadásokból és felszólalásokból egy olyan karizmatikus személyiség képe körvonalazódott, aki méltán megérdemli, hogy emlékének szobrot állítsanak.

Az első előadó dr. Péter Mihály Heinrich, emeritus professor, akadémikus volt, aki Csögör Lajos professor életútja címmel tartott előadásában azt igazolta, hogy a Nagysármáson született orvosprofesszor a 20. századvégi értelmiségiek egyik kiemelkedő alakja. Az életút aprólékos, történelmi kontextusba ágyazott ismertetése során kiderült, hogy a vásárhelyiek körében jól ismert professzor 1945 és 1948 között a kolozsvári Bolyai Egyetem, majd előbb 1948 és 1949 között, majd 1964 és 1967 között volt a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti egyetem rektora. Az előadás kitért az 1949-ben koholt vádak alapján történt elítélésre, ahonnan Csögör professor 1955-ben amnesztiával szabadult. Péter Mihály professor előadásának végén felolvasta azt a levelet, melyet az egykori rektor egyik fia, István írt, és amelyben megköszönte a jelenlévőknek, hogy édesapja emlékét ápolják.

A következő előadó egy olyan orvosprofesszor volt, aki évtizedeken keresztül Csögör Lajos keze alatt dolgozott, és akire az orvostársadalom mint az utódjára tekint. Dr. Bocskai István, emeritus professor személyes hangvételű előadásában tanítómestere fogszövettani és mikrobiológiai kutatói munkásságára is kitért, akinek javaslatai alapján a marosvásárhelyi ivóvizet fluorral dúsították, ennek eredményeképpen pedig bizonyíthatóan csökkent a fogszuvasodás a tizenéves fiatalok körében.

Lázok János irodalomtörténész előadásának tengelyét fényképek vetítése képezte. A képek mellé elmondott egyik legérdekesebb történet arról szólt, hogy Csögör Lajos 1985. október 22-én, Szegeden történt díszdoktorrá avatásának napján tudta meg, hogy azt az emlékiratot és azt a több mint ötven dokumentumot tartalmazó iratcsomót, amelyet a Bolyai egyetem alapításának történetéről szerkesztett, a Securitate házkutatás során elkobozta Cs. Gyimesi Éváék lakásáról, de az eltulajdonításuk előtt egy hónappal Lázok János az összes szöveget felmondta magnóra, így mentve át azt az utókorak.

Az emlékezés fénypontja Ádám Valérián, a RMOGYKE titkárának bejelentése volt, miszerint dr. Magyar Előd szorgalmazta, hogy állítsanak egész alakos szobrot Csögör Lajos emlékének. Az est során meg is alakult a szobor felállítását kezdeményező

bizottság, melyhez csatlakozott a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar dékánja, azonnal felajánlva félmillió forintot az ügynek. A bejelentést dr. Gallyas Ferenc professor tette, aki az egyesület meghívására vendégoktatóként Marosvásárhelyen tartózkodott. A szoborállítást támogatók közül felszólalt dr. Kikeli Pál, dr. Hermann László, dr. Tőkés Béla professor, Csegi Sándor és dr. Kincses Ajtay Mária professor.

Ádám Valérián

Kedves Kollégák!

Az orvos- és gyógyszerésztudomány rohamléptekkel halad. Néhol korszakalkotó felfedezések, máshol a régi protokollok finomítása vezetett a gyógyítási eredmények lényeges javulásához. Valószínű, hogy az eredmények mindnyájunkat föllelkesítenek. Ha bárki késztetést érez arra, hogy tudományága jelenlegi állását összevesse a 30-40 évvel ezelőttivel (az én generációm akkor tanulta az alapokat és az orvoslást), a Hírmondó nagy örömmel ad helyt írásának. Ez lehet nagyobb lélegzetű áttekintés, de idő hiányában akár kiragadott példa is, ha az szakmailag helytálló. Az ilyen összevetések egyben rávilágítanak az élethosszig tartó tanulás, ill. a bizonyítékokon alapuló orvoslás fontosságára is.

Várjuk az írásokat!

A szerkesztőség nevében:

Barthó Loránd

Angol Program, 30. évforduló – felhívás régi fotók gyűjtésére

Felhívás régi fényképek, dokumentumok gyűjtésére, a történeti kiállítás megvalósításához

Tisztelt Oktatók! Tisztelt Kollégák!

Karunkon az *Angol Program az idei évben ünnepli fennállásának 30. évfordulóját*. Ezen alkalomból az Angol Program Bizottság valamint a kari Alumni Szervezet 2014. augusztus 22-24. között ünnepségsorozatot szervez.

A programsorozat része az *Angol Program történetét bemutató kiállítás, melyhez munkatársaink anyagokat gyűjtenek az 1984-2012 közötti időszakból*.

Kérem, ha rendelkeznek fényképekkel, dokumentumokkal, régi újságcikkkel melyek a nagyközönség számára is publikussá tehetők, számunkra azokat eljuttatni postai úton,

vagy e-mailen szíveskedjenek. (Angol Hallgatói Szolgáltató Iroda, 7624 Pécs, Szigeti út 12., I. emelet, ep30@aok.pte.hu)

Minden rendelkezésünkre bocsátott anyagot szakszerűen szkennelünk, archiválunk, és a kiállításon bemutatunk. A részünkre elküldött eredeti anyagokat minden esetben visszajuttatjuk a feladó részére.

Szíves együttműködésüket köszönve,
üdvözlettel,

Dr. Nyitrai Miklós egy. tanár
Angol Program Bizottság

Confabula 2013. november

Sikeres nők – interjú dr. Pintér Erika professzorral

Felelős, európai, 1,5 kg-os agyvelő, melynek jellegzetes tulajdonsága a gondolkodás, a tagolt beszéd és a számtalan feltételes reflexre való képesség, nem fűtyörészik az oldalbor-da kérdéskörén. Mert az önlátó szubjektum ideje drága, sovinizmusnak helyet nem adó elméje nyitott, szaporodásban vitt szerepe alapján kétféle, melyek egyenlőtlenségének oka a kongruencia és nem a dominancia.

A kétféle vitt szerep differenciájából és társadalmi adekvátságunkból következők a nők nagy kérdése: hogyan kell és érdemes a jelen korban élni?

Erre a kérdésre, melyet rögvést tekintünk személyre szabottnak, választ természetesen nem adunk, nem célunk, nem lehet, de az önmegvalósítás útján feltűnéssel járó nők példáin át színes történeteket vetítünk.

Nagyon szépen köszönöm professzor asszonynak, hogy lehetőséget adott erre a beszélgetésre és szeretettel köszöntöm újra itthon, hiszen nemrég tértek haza Brazíliából, illetve kicsivel a dél-amerikai kontinensen tett látogatása előtt Angliában is járt. Volna kedves egy pár szót mesélni ezekről az utakról?

A Gyulladás Világkonferenciára utaztunk a braziliai Natalba. Sok ismerős kutatóval, elsősorban angolokkal és persze brazilokkal találkoztam, akikkel korábban együtt dolgoztam Londonban. Dél-Angliában, Exeterben pedig a hidrogén-szulfid biológiai hatásaival foglalkozó konferencián voltunk. A H₂S hasonlóan a másik kismolekulájú gázmediátorhoz, a NO-hoz, számos élettani folyamatot szabályoz. Fontos szerepe van a kardiovaszkuláris rendszerben és a gyulladásos folyamatokban. Néhány éve munkacsoportunk is foglalkozik hatásmechanizmusának kutatásával.

Ki tudna emelni tanárnő egy, a számára legkedvesebbet számos útja közül?

Nagyon kedves emlékeim vannak Japánból, nagy álmom volt, hogy megláthassam a Fujit. Az első utunk '97-ben Ausztráliába vezetett Helyes Zsuzsival. Azóta sok helyen jártunk, és a konferenciák szakmai értékei mellett igyekeztünk kicsit a tájat, az embereket is megismerni... Örömmel tölt el az, hogy a munkám hozzásegít egyik legnagyobb gyermekkori álmom megvalósításához is, hogy megismerhessem a világot.

„Annak ellenére, hogy »summa cum laude« végeztem, öt helyre adtam be a jelentkezésem, hogy belgyógyász lehessen, de még a tudóstanatóriumba se vettek fel ismeretség híján.”

Kezdetektől a gyógyszerteran iránt érdeklődött?

(Nevetve.) Belgyógyász akartam lenni. Annak ellenére, hogy „summa cum laude” végeztem, öt helyre adtam be a jelentkezésem, hogy belgyógyász lehessen, de még a tudóstanatóriumba se vettek fel ismeretség híján. Ez akkor nagyon nagy pofon volt, de minden rossz tapasztalat lehet hasznos az életben: arra nevelt, hogy elutasítsam a protekcionizmust. Fiatal kollégáimat és a diákokat is teljesítményük, szorgalmuk alapján ítélem meg. A vizsgán nem kellemes megbuktatni a hallgatókat, de az orvos elégtelen farmakológiai ismeretei a betegek halálát okozhatják. Lehet, hogy a liberális, „nagyvonalú” vizsgáztató népszerű a diákok között, azt gondolom azonban, hogy a hallgatók mégis legjobban azt tisztelik, aki őket is megtiszteli azzal, hogy tudása legjavát akarja adni és az ismereteket konzekvensen számon is kéri.

Végül a Gyógyszerteranon kaptam egy állást, ahova éppen nem jelentkezett senki. De az életben azért vannak szerencsés véletlenek is...

Az intézetben találkoztam Szolcsányi János professzorral, akinek a személyisége, hite a kutatásban és kreativitása olyan nagy hatással volt rám, hogy néhány hónap elteltével már nem kerestem belgyógyászati állást. Gondoltam arra, hogy a farmakológiai tudásomat felhasználva klinikai farmakológus leszek, és meg is csináltam a szakvizsgát, de mégis úgy alakult, hogy itt maradtam az intézetben. PhD-tanulmányaim közben született a fiam, aki már húsz éves. Amikor visszajöttem az intézetbe, Helyes Zsuzsanna csatlakozott a csoporthoz, és vele kezdtünk el dolgozni a laborban. Nagyon sok kísérletet folytattunk a szomatoszatin neuropeptid fájdalomcsillapító, gyulladásgátló hatásának vizsgálatára, mely meghatározta későbbi kutatási profilunkat és mindkettőnk akadémiai doktori értekezésének alapjául is szolgált.

Nemcsak szakmailag, de személyisége fejlődése szempontjából fontosnak tartom a Londonban töltött időt, hiszen a klasszikus angol farmakológiai iskola Európában, de a világon is elismert. A King's College-ban Susan Brain professzornő kutatócsoportjába kaptam egy évre szóló ösztöndíjat, majd egy négyéves Welcome-Trust Grant-et, ami lehetővé tette, hogy itt-hon saját labort alakítsak ki, és nyaranta dolgoztam Angliában.

Utólag is gratulálok professzor asszonynak az intézetvezetői ki-nevezéséhez! A számos velejáró tennivaló mellett, mennyiben jelent ez, ha egyáltalán jelent, életmódváltást?

Én itt nőtem fel az intézetben, és most is úgy gondolom, hogy mindegyik munkatársamnak Erika maradtam a takarítónőtől az idősebb kollegákig. Az intézetvezetői tisztségemre mindenképpen egy szolgálatként tekintek, ugyanakkor tisztában vagyok azzal, hogy én vagyok a felelős az itt folyó kutatás és oktatás színvonaláért. Nagyon nagy elődeim vannak, akik nemzetközileg is elismert kutatók. Az általuk képviselt szintet nagyon-nagyon nehéz teljesíteni.

Hogyan valósítható meg mindez nőként?

Sosem éreztem hátrányos megkülönböztetést itt, az egyetemen. Nyilvánvaló, hogy a családi életem azért nem volt mindig könnyű megszervezni, és a férjem, illetve a családom részéről elég nagy tolerancia kell, hogy ezt támogassák. Nagyon sok segítséget kaptam a szüleimtől is. Az időt pedig jól be kell osztani, üresjáratnak helye nincsen. Figyelni kell, hogy megtaláljuk az egyensúlyt a munka és a családi élet között, és egyáltalán, valamennyi időt kell azért magunkra is fordítani.

Érzem, hogy ezt belátnunk sokkal könnyebb, mint a tanárnőnek kivitelezni... Megkérdezhetem, miben merül ki pontosan az ön-rendelkezésére bocsátott idő?

Számomra a szórakozás a sport, igyekszem hetente többször is sportolni. Teniszezni nagyon szeretek. Ez egy igazi játék, ami-ben jó fizikailag elfáradni a szellemi kimerültség után, és sokszor ez maga a felfrissülés, ami segít éjszakába nyúlóan dolgozni. A kolléganőimmal járunk fit-ball-ra. Hetente egyszer jógázni megyek. Orfűn van egy nyaralónk, hétvégén biciklizünk a tavak körül. Persze idetartozik a külső megjelenésre fordított idő is, amit egy nőtől esetleg jobban elvárnak.

Bevallom, erre is feltétlenül szerettem volna rákérdezni, hiszen a tanárnő mindenkori kifogástalan megjelenését lehetetlen nem észrevenni.

Ez nem olyan fontos, de aranyos történet, hogy Helyes Zsuzsival egy pár éve találunk rá a „Szöszy Divat” nevű magyar cégre, akik magyar alapanyagokból gyártanak viszonylag elegáns és pénztárcakímélő ruhákat. A Farmakológiai Intézet hölgytagjai közt mára nagy népszerűségnek örvend a cég, és azért fontos szempont, hogy magyar árut vásárolunk.

Többször is utalt dr. Helyes Zsuzsanna professzor asszonyra. Öröm látni ezt a kollegálison nyilvánvalóan túlmutató viszonyt, amit Helyes tanárnővel ápolnak!

Erre sokszor rákérdeznek és büszkék is vagyunk rá. Valóban azon túlmenően, hogy munkatársam, nagyon jó barátnők is vagyunk. Mindig is támogattuk egymást mindenben, és mindketten elmondhatjuk, hogy egymás nélkül sokkal kevesebbre mentünk volna. Úgy gondolom, hogy ez egy olyan szimbiózis, ami ritkaság.

„A mi időnkben nem voltak közösségi oldalak, amik önmagukban jók, de a hallgatók talán túl sok időt töltenek ott, ami nem biztos, hogy azt szolgálja, hogy nagyobb műveltségre tegyenek szert.”

És példaértékű is ebben a versengő világban. Visszakanyarodva egy picit, a hobbijai közt említette a sportolást. A szerkesztőtársak biztos morcosak lennének, ha az irodalomról nem ejtenénk szót.

Nagyon szeretek olvasni, bár sajnos egyre kevesebb időm van. A Pécsi Nemzeti Színház előadásait is nagyon szívesen és rendszeresen látogatjuk a családommal.

Van esetleg kedvenc írója, költője?

Igen! A magyarok közül Kosztolányit nagyon szeretem. Még egyetemista koromban fedeztem föl, tőle minden prózát elolvastam. Verseket ritkábban olvasok, van egy-egy költemény, ami közelebb áll hozzám. A külföldiek közül Marquezt szeretem. Ő kimond minden olyat, amit én nem memnék... Ilyen szempontból talán szégyenlős ember vagyok.

Meg tetszene engedni, hogy a zenei ízléséről is faggassam?

A 80-as évek végi progresszív rockzenét hallgatom szívesen: Jon Andersont, és Vangelis-szel való kooperációit, illetve a Pink Floydot. Augusztusban voltam Roger Waters koncertjén a Népstadionban, monumentális produkció volt. Kedvelem még az olasz operákat, Puccinit különösen. Érdekes, hogy magamat egy nagyon szigorú, önmagamhoz is nagyon szigorú, szabályokat betartó, becsületes és kicsit merev embernek tartom. Ez a három művész, Marquez, Kosztolányi és Puccini teljesen ennek az ellentétei ... lehet, hogy a lelkem mélyén én is szeretnék „lazább, bátrabb” lenni, ezért is szeretem őket.

A különféle életstílusok említése kapcsán volna-e valamilyen javaslat a hallgatóság számára?

Fontosnak tartom, hogy egy orvosnak az általános műveltsége is megfelelő legyen. Sokat változtak a lehetőségek, nekünk jobbra a könyvek voltak adottak, így olvasással töltöttük az időt és nem a neten.

S ha feltarisznyálnánk akár a professzori cím felé vezető útra, mit javasolna, mit vigyünk magunkkal?

A kíváncsiság nagyon fontos, hogy vágyjunk a tudásra, vágyjunk megismerni a világot. Lényeges a kitartás, ha kudarckok is érnek, ne torpanjunk meg. Valamint az önbizalom, mert amíg önbizalmunk van, bárholnan bárhova eljuthatunk. De egymagunk szerintem kevesek lennénk ehhez, a társak, a környezet, közösség támogatása nélkülözhetetlen a küzdelmeinkben. A szorgalom, becsület és az önmagunkkal szemben való igényesség is fontos értékek.

Nagyon szépen köszönöm a beszélgetést, és hálásan köszönöm hallgatótársaim nevében is az útravalót, amit professzor asszonytól kaptunk!

Madarassy-Szücs Anna

Migrációval kapcsolatos közegészségügyi kockázatok felmérése

2013 tavaszától kezdődően a PTE, ÁOK, Művelési Medicina Tanszék, Migrációs-egészségügyi Tanszékcsoportjának munkatársai (dr. Szilárd István, dr. Marek Erika, dr. Katz Zoltán) Csepregi Péterrel, a Nemzetvédelmi Egyetem, Katonai Műszaki Doktori Iskolájának doktorandusz hallgatójával együttműködésben átfogó kutatási programot indított¹, melynek célja a hazánkat érintő, egyre fokozódó nemzetközi migrációval kapcsolatos közegészségügyi kockázatok felmérése. 2013-ban korábban soha nem látott menekültáradat érte el hazánkat. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalhoz (BÁH) érkező, évi 3-4 ezer menedéjog iránti kérelem száma 2013 januárja és augusztusa között több, mint 15 ezerre növekedett. A kutatás előzményének tekinthetjük, hogy a 2007-es Schengeni-csatlakozását követően (2008-2010 között) az EU közegészségügyi biztonságra irányuló felmérést végzett a határövezet mentén (lengyel, szlovák és magyar szakaszokon). Ezt a munkát az IOM (International Organization for Migration) együttműködésével a PTE, ÁOK, Klinikai Infektológia és Migrációs-egészségügyi Tanszéke (Szilárd István vezetésével) koordinálta.

Jelen kutatásaink a hazai határrendészeti kirendeltségeken és őrzött szállásokon részben az 5 évvel ezelőtti felmérések utánkövetése volt, ugyanakkor kiterjesztettük vizsgálatainkat a helyszínekre (menekülteket befogadó állomások) és célokat illetően is. A 2008-as vizsgálatokhoz hasonlóan elvégeztük a 10 helyszíni szemlét. Elsősorban közegészségügyi szempontból vizsgáltuk az infrastruktúrát. Anonim, önkitöltős kérdőíves módszerrel felmértük az egészségügyi ill. rendészeti feladatokat ellátó, a menedékkérőkkel, menekültekkel naponta kapcsolatban álló dolgozók ismereteit és attitűdjeit az őket érő, nemzetközi migrációval együtt járó foglalkozás-egészségügyi kockázataikról (fizikai és mentális). Új eleme a kutatásnak, hogy a meglátogatott három befogadó állomás mindegyikében fókuszcsoport-felmérést végeztünk a táborban élő migránsokkal (afgán, pakisztáni, szír, bangladesi, algériai, nigériai és ghánai menekültekkel). Ennek során feltérképeztük a hazai egészségügyi ellátórendszerrel kapcsolatos tapasztalataikat (pl. a tábori felvételnél a szűrővizsgálatok hiányosságai), az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréssükkel kapcsolatos nehézségeiket. Végül hatósági engedélyeket (ORFK és BÁH) kaptunk és megkezdhetjük az őrzött szállásokon és a menekülteket befogadó állomásokon – a schengeni csatlakozást követő időszakra vonatkozóan – az egészségügyi dokumentáció áttekintését és elemzését. A szinte kizárólag papíralapon rögzített dokumentáció részletes elemzése hosszadalmas munkát igényel. Ennek során különös figyelmet fordítunk a hazánkba érkező menedékkérők egészségi állapotára (pl. mely betegségek fordulnak elő jellemzően, mik a ritka kórképek, van-e összefüggés az egyes országokból érkező menekültek és bizonyos betegségek előfordulása között). Felméréseink eredményeként először válik lehetővé kutatók számára a migránsok egészségügyi adatait tartalmazó adatbázis-elemzése.

A kutatásainkba bevont helyszínek:

- Őrzött szállások: Budapesti repülőtér, Nyírbátor, Kiskunhalas
- Menekülteket befogadó állomások: Bicske, Debrecen, Békéscsaba
- Határátelőhelyek: Záhony, Ártánd, Nagylak, Röszke

Dr. Marek Erika

¹ „A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

A magyar szaknyelv oktatásának és tanulásának szerepe a bővülő idegennyelvi orvoscépzésben

A hazai egyetemeken évtizedek óta folyik orvosi szaknyelvi oktatás, ennek azonban eddig még sosem volt olyan jelentősége, mint most, amikor a külföldi hallgatók száma megsokszorozódott. A képzés komoly gazdasági és szociokulturális jelentőségű a pécsi régióban. Intézeti munkánk egyik fontos feladata a külföldi orvostanhallgatók magyar szaknyelvi oktatása. Az angol és német hagyományos nyelvoktatást már régen felváltotta egy szükségletelemzésen alapuló műfaj- és regiszteralapú szaknyelvi oktatás. A nyelvtanulási célok azonosítása a külföldieknek oktatott magyar nyelv esetében is elengedhetetlen ahhoz, hogy eredményes munkát végezzünk.

Sokan és sokszor felteszik azt a kérdést, hogy az itt tanuló külföldi hallgatók miért nem tanulnak meg jobban magyarul, holott több évet töltenek el Magyarországon. Erre a választ akkor találjuk meg, ha az alkalmazott nyelvészet modern eszközeivel megvizsgáljuk az adott nyelvtanulási szituációt, a célcsoport szükségleteit, motivációját, idegennyelv-használati igényeit. A külföldi hallgatók a magyar nyelvet csak a közvetlen képzési célok eszközének tekintik, távlati célok nem azonosíthatóak náluk, hacsak nem alakulnak ki speciális kötődések valamely magyar anyanyelvű beszélővel (ennyiben lehet meghatározó a külső anyanyelvi környezet). A magyar, mint idegen nyelv tudása nem konszenzusos cél a külföldi hallgatók számára, csak eszköz közvetlen, rövid távú céljaikhoz. Mindezek alapján a szaknyelvi célú oktatás kell hogy legyen a nyelvtanítás súlypontja.

Az instrumentalitás, mint motivációs tényező tekintetében (ami az egyes nyelvek hasznosságát írja le abból a szempontból, hogy milyen jövőbeli előnyeik származhatnak a nyelvet jól beszélőknek a mindennapi életben), kizárólag a szakmai tantárgyakon belül a betegkikérdezés, mint speciális célnyelvhasználati szituáció volt azonosítható a hallgatók számára. E körülmény és a rendelkezésünkre álló időkeret szűkös volta miatt már a lehető legkorábban bevezetjük a magyar orvosi és azon belül „orvostanhallgatói” szaknyelvi oktatást, ami a céloknak leginkább megfelel. Az integrativitás, tehát az adott nyelvhez, beszélőihez és kultúrához való vonzódás tekintetében a feltételezésünk, hogy az sajnos nem játszik jelentősebb szerepet a nyelvtanulásban a hallgatóink számára. A külföldi hallgatók egy zárt, homogén, a

magyar hallgatóktól elkülönülő csoportot alkotnak a tapasztalataink szerint. (Csak a magánéleti kötődések tudnak ezen változtatni.) Korábban is sokszor használtuk ki azt a lehetőséget, hogy a magyar hallgatók idegen nyelvi tanárként és a külföldi hallgatóknak magyar nyelvet oktatóként mindkét hallgatói csoporthoz volt szoros kapcsolatunk. Az utóbbi időben azonban egyre tudatosabban vezettük be a „TANDEM” közös magyar-német-angol orvosi szaknyelvi kurzusokat, hogy így is elősegítsük a magyar és külföldi hallgatók közötti kapcsolatfelvételt, és ki tudjuk használni a kortárs csoport motivációs erejét.

A közvetlen nyelvtanulási célok vizsgálatakor az derült ki, hogy a hallgatóink oktatásánál a szaktárgyi terheléseket nagyon komolyan figyelembe kell venni. A tananyag mennyisége és időbeni beosztása a szakmai tantárgyi terheléshez kell hogy igazodjon. Fontos körülmény az is, hogy a hallgatók teljesen kezdő szintről fognak hozzá a magyar orvosi szaknyelv elsajátításához egy olyan időszakban, amikor egyetemi tanulmányaik legnehezebb két évét kell sikeresen abszolválniuk. Fő tantárgyaik az anatómia, biológia, biokémia, élettan stb., amelyek nemcsak óraszámban, hanem tanulási időben is igen nagy terheket rónak rájuk. Az időhiány, a súlyponti tantárgyak fontossága pedig alapvetően befolyásolja motivációjukat. Ezért is nagyon fontos, hogy egy nagyon pontosan körülhatárolt, a szükségleteiknek és tanulási céljaiknak maximálisan megfelelő tananyag ill. vizsgarendszer álljon rendelkezésükre. Feladatunk egy célirányos, gyors fejlődést lehetővé tevő tananyag közvetítése, fejlesztése, autentikus feladatok és témareleváns kontextus összeállítása, amely klinikai gyűjtőmunkán alapul és elsődlegesen a hallás utáni kompetenciák, valamint a beszédalkétség fejlesztésére szolgál.

Szeretnénk megköszönni az I. Belgyógyászati Klinika és II. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum vezetésének, orvosainak és minden munkatársának, hogy lehetővé teszik az oktatás fejlesztési céljait szolgáló autentikus betegkikérdezések gyűjtését és segítséget nyújtanak a külföldi hallgatókkal való klinikai nyelvvizsgálathoz.

Halász Renáta, szaknyelvtanár, német szakcsoportvezető
Dr. Koppán Ágnes, egyetemi adjunktus

Egy rendezetlen fehérje egy rendezett szerkezetben

Az élőlények makroszkópikus mozgásának hátterében mikroszkópikus gépezetek precízen összehangolt működése áll. Az emberi test izomszöveteiben – azon belül is a vázizmok esetén – ezek a parányi szerkezetek az összehúzódásra képes szarkomerek. A kontraktilis sajátság szívében két filamentális fehérjerendszer, az aktin- és tropomiozinalapú, vékony, valamint a miozinalapú, vastag filamentum kölcsönhatása áll. Jól ismert, hogy a szarkomerek rendkívül nagyfokú, szinte kristályokhoz hasonlatos rendezettséget mutatnak. Ugyanakkor a filamentumrendszerek összeszerelődésének és szabályszerű elrendeződésének hátterében álló molekuláris események nem pontosan ismertek. A Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj pályázatához kapcsolódó kutatásaim egy a szarkomerikus aktin filamentumok elrendeződését szabályozó fehérje, a SALS működésének megértésére irányulnak.

A SALS fehérjét 2007-ben fedezték fel *ecetmuslica* modellrendszerben végzett RNS interferenciakísérletek során. A SALS név az angol *sarcomere length short* szavakból ered. A vizsgálatok ugyanis felderítették, hogy a SALS hiánya már embrionális korban letális, amelynek hátterében feltételezhetően a szarkomert alkotó aktin filamentumok hosszának nagymértékű rövidülése, valamint rendezettségének megbomlása áll. A megfigyelések alapján felállított hipotézisünk szerint a SALS a szarkomerikus aktin filamentumok megfelelő hosszát és elrendeződését biztosítja, tehát a szarkomer rendezettségének kialakításában van szerepe. Kutatásaink célja az, hogy a SALS működésének hátterében álló molekuláris eseményeket leírjuk.

Bár a SALS viszonylag nagy, 935 aminosavból álló fehérje, mégis az első elemzések csupán két apró, néhány 10 aminosavból álló szerkezeti motívumot, az úgynevezett WH2 doméneket derítették fel. A WH2 rövidítés a *Wiskott-Aldrich syndrome homology region 2* elnevezésre utal. A WH2 szekvenciaelemet elsőként a WASP (*Wiskott-Aldrich Syndrome Protein*) fehérjében azonosították, amely a hasonló nevű WASp génről íródik át. A WASp mutációja egy ritka, az X kromoszómához kapcsolt, recesszív módon öröklődő tünetegyütteshez, a Wiskott-Aldrich-szindrómához vezethet. A legfőbb tünetei miatt ezt az állapotot ekcéma-thrombocytopenia-immundeficiencia szindrómának is nevezik. A betegséget elsőként Dr. Wiskott és Dr. Aldrich gyermekgyógyászok írták le az 1900-as évek közepe táján.

Felfedezése óta számos ismeretet derítettek fel a kutatások a WH2 motívumról. Ma már tudjuk, hogy nem csupán a fent említett Wiskott-Aldrich-szindrómához kapcsolódó WASP fehérjében, hanem sok más fehérjecsaldában is megtalálhatóak. Ezek a fehérjék az egyik esszenciális sejtkomponens, az aktin sejtvázas működését szabályozzák. A WH2 szekvenciaelemek több figyelemre méltó jellemvonással is rendelkeznek. Egyrészt szabad formájukban nincs jól meghatározott térbeli szerkezetük, azt a partnerfehérjéhez való kötődés során veszik fel. Másrészt a fehérjékben tandem modulokba rendeződve is előfordulhatnak (1-4 WH2 motívum). Valószínűleg a variábilis aminosavösszetétel, illetve a partner indukálta feltekeredés miatt a tandem WH2 doménfehérjék egy érdekes sajátsága, hogy funkcionális szempontból rendkívül sokoldalúak. Köthetnek az aktin sejtvázas alapvető építőköveihez, az aktin monomerekhez, ugyanakkor a monomerekből felépülő filamentumokkal is képesek kölcsönhatást kialakítani. Ezek az interakciókon keresztül a WH2 domének elősegíthetik (nukleációs aktivitás), vagy éppen gátolhat-

ják az aktin filamentumok összeszerelődését (szekvesztráló, illetve sapkázó aktivitás) és szétesését (szevering aktivitás).

Mindezek miatt, a figyelmünk középpontjába elsőként a SALS két WH2 doménje került. A WH2 domének és az aktin kölcsönhatását fluoreszcencia-spektroszkópiai és mikroszkópiai vizsgálatokkal írtuk le. Megmutattuk, hogy a SALS két WH2 doménje kapcsolódik mind az aktin monomerekhez, mind pedig a filamentumokhoz. Ezen a kölcsönhatásokon keresztül szekvesztráló és szevering hatásokat fejt ki, amelynek eredményeként az aktin filamentumok szétszerelődését segíti elő *in vitro*. Összhangban ezzel, vizsgálataink szerint a két WH2 domén túltermelése *Drosophila melanogaster* modellrendszerben az ecetmuslicák röpképtelenségét eredményezi, amelynek hátterében a szarkomerikus aktin filamentumok rövidülése áll. Az eddigiek szerint tehát a SALS WH2 doménjei és az aktin közötti kölcsönhatás nem elegendő a fehérje biológiai funkciójának betöltéséhez. Feltételezéseink szerint más régiók és/vagy más szarkomerikus fehérjék is fontos szerepet játszanak a SALS működésében.

Ennek során a világon elsőként a SALS szerkezeti sajátságait térképeztük fel bioinformatikai vizsgálatokkal. Felderítettük, hogy nem csupán a WH2 domének, hanem meglepő módon a teljes hosszúságú SALS fehérje sem rendelkezik jól meghatározott 3D szerkezettel, azaz egy rendezetlen fehérje, úgynevezett IDP (*intrinsically disordered protein*). További kutatásaink során arra vagyunk kíváncsiak, hogy a SALS a rendezetlen szerkezetével milyen módon képes hozzájárulni a szarkomerikus aktin filamentumok rendkívül szabályos szerveződéséhez. Valamint azt vizsgáljuk, hogy a SALS az aktin mellett milyen más szarkomerikus fehérjékkel hat kölcsön, és ezek a kölcsönhatások hogyan módosítják a biológiai funkciókat.

Reményeink szerint a vizsgálataink nem csupán a szarkomer működésének és szerveződésének hátterében álló molekuláris események pontosabb megismeréséhez járulnak hozzá, hanem a rendezetlen fehérjékkel kapcsolatos ismereteinket is gazdagítják.

Irodalomjegyzék

Bai J, Hartwig JH, Perrimon N (2007) SALS, a WH2-domain-containing protein, promotes sarcomeric actin filament elongation from pointed ends during *Drosophila* muscle growth. *Dev Cell* 13:828-842.

Renault L, Bugyi B, Carlier MF (2008) Spire and Cordon-bleu: multifunctional regulators of actin dynamics. *Trends Cell Biol* 18: 494-504.

Köszönetnyilvánítás

„A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú *Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program* című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

Dr. Bugyi Beáta
PTE, ÁOK, Biofizikai Intézet

„Összefogás a jobb ellátásért”

Beszámoló a „Ritka Betegségek Világnapja 2014” pécsi rendezvényéről

Hagyományoknak megfelelően a „Ritka Betegségek Világnapja” minden év februárjának utolsó szombatja. Az esemény célja a figyelemfelhívás. Eddig mintegy 6000-8000 főle ún. „ritka betegséget” azonosítottak, melynek a prevalenciája kisebb, mint 1/2000. A ritka betegségek nagy része genetikai hátterű. Európában a betegek száma meghaladja a 30 milliót, Magyarországon ez a szám eléri a 600-800 ezret. A betegek 75 százaléka gyermekkorú, 30 százalékuk már 5 éves kora előtt meghal. Bár a ritka betegséggel élők külön-külön nem túl sokan vannak, azonban összességükben súlyos népegészségügyi gondot jelenthetnek, így ők gyakran az egészségügyi rendszerek „árváivá” válnak. Számos, rendkívüli, de közös nehézséggel kell szembenéznük, amelyekkel ritkaságuk révén egy-egy csoport egyedül nehezen tud megbirkózni. A világnap idén a gondozásra hívja fel a figyelmet, és arra ösztönöz mindenkit a ritka betegséggel élők társadalmában, hogy fogjon össze a minőségi ellátás érdekében. A program célja, hogy olyan fórumot teremtsen, ahol az érintett érdekcsoportok közösen tudják megvitatni a ritka betegségekkel élők helyzetét, terveit.

Pécsett, az előző két évhez hasonlóan a Zsolnay Kulturális Negyed adott otthont a rendezvénynek. Szakmai előadások, különböző betegszervezetek információs standjai, kiállítások, játszóház, vásár valamint fejlesztőjátékok várták az érdeklődőket 9 és 12 óra között a Pécsi Galériában. A napot *dr. Melegh Béla* professor, a PTE Orvosi Genetikai Intézetének vezetője nyitotta meg, majd a Pécsi Éltes Mátyás Iskola diákjainak megnyitó énekes műsora következett. A program a rendezvény fővédnökeinek köszöntőivel folytatódott. Köszöntő beszédet mondott *dr. Komlósi László Imre* professor, a PTE Oktatásért és külügyekért felelős általános rektorhelyettese, aki az indonéz gyermekek ajándékát nyújtotta át az Éltes Mátyás Iskola Pécs diákjainak, továbbá *dr. Miseta Attila* professor az PTE, ÁOK dékánja, *dr. Decsi Tamás* professor a PTE, KK főigazgatója és *Márta István* a Zsolnay Kulturális Negyed főigazgatója. Szintén a világnap keretei közt került sor a „Ritkaság” – a természetben; növény- és állatvilágban és az embereknél: gesztusok, arckifejezések, mozdulatok.” címmel meghirdetett rajzverseny díjazottjainak számára az emléklapok átadására. Ezen alkotások a kiállítás részeként a rendezvény egész ideje alatt megtekinthetőek voltak.

A szakmai program *dr. Heather Skirton* professor asszony, az Európai Humángenetikai Társaság Orvosi Genetikai Tanácsa elnökének előadásával kezdődött, majd a „Pergő mikrofon szekció” keretében a különböző betegszervezetek képviselői mutatták be röviden az általuk képviselt ritka betegségek jellemző vonásait. A szakmai program záró akkordjaként két, igen érdekes és elgondolkodtató előadást hallhattak a résztvevők *dr. Aknai Tamás* professzortól, a PTE, Művészettörténeti és Elméleti Tanszék vezetőjétől „*Titkos Jelek. Képzőművészeti kalandozások a megfejtések nyomában*” címmel, valamint *Fodor Ildikótól*, az Éltes Mátyás Iskola művészeti vezetőjétől „*A művészet ereje*” címmel. Ez utóbbi előadás az iskola tehetséges diákjainak alkotásaiba valamint az alkotás folyamataiba engedett bepillantást. A világnap pécsi rendezvényét a „Special Fashion” különleges divatbemutatója zárta, mely színeivel már a közelgő tavaszt idézte fel.

„Ritka Betegségek Világnapja 2014”

Pécs, 2014. február 22.

Dr. Kövesdi Erzsébet
Orvosi Genetikai Intézet
Fotó: Rodler Miklós

Beszámoló a

Családorvos Kutatók Országos Szervezetének (CSAKOSZ) XIII. Konferenciájáról

A Pécsi Tudományegyetem Családorvostani Intézetének szervezésében 2014. február 28. és március 1. között került megrendezésre Pécsen, a Hotel Palatinusban a Családorvos Kutatók Országos Szervezetének (CSAKOSZ) XIII. Konferenciája és a XXII. Pécsi Családorvos Tutor Találkozó.

A szervezet 2001 áprilisában Pécsen jött létre azzal a céllal, hogy továbbfejlessze, emelje az egészségügyi alappellálásban a kutatási tevékenység szakmai, módszertani színvonalát.

A konferencia ünnepélyes megnyitóján dr. Kalabay László, a CSAKOSZ elnöke, dr. Balogh Sándor házigazda, a Kongresszusi Szervezőbizottság elnöke, dr. Hajnal Ferenc, a Háziiorvosi Szakmai Kollégium elnöke, dr. Miseta Attila, a PTE, ÁOK dékánja, valamint dr. Páva Zsolt, Pécs polgármestere köszöntötte a megjelenteket. Az üdvözlő szavak után plenáris ülés keretében került sor a CSAKOSZ Életműdíj átadására, amelyet a kuratórium az idei évben dr. Hajnal Ferencnek, az SZTE, ÁOK, Családorvostani Intézet és Rendelő vezetőjének adományozott több évtizedes, a háziiorvoslásért végzett kiemelkedő munkája elismeréseképpen. A köszöntő szavak után az ünnepelt tartotta meg életmű-előadását, melyben kutatói és oktatói pályáját mutatta be.

Az idei konferencia mottója a „Tények és hitek a diagnosztikában és terápiában” címet kapta, mely témakörhöz kapcsolódóan került sor az első nap plenáris üléseinek referátumaira. Ennek szellemében a következő előadások hangzottak el: dr. Ertl Tibor: „Készségorientált szakorvosképzés a PTE-n”, dr. Botz Lajos: „A gyógyszerkutatás új irányai, eredményei”, dr. Wittmann István: „A globális kardiometabolikus kockázat-besorolás: a sikeres intervenció következményei”, dr. Kovács L. Gábor: „A laboratóriumi vizsgálatok jelentősége a diagnosztikában”, dr. Tomcsányi János: „A néma iszkémia jelentősége. Az ISZB terápiája”, dr. Ilyés István: „Az inzulinrezisztencia szerepe a kardiometabolikus kockázattal járó betegségek alakulásában”, dr. Pintér Tünde: „Kardiovaszkuláris kockázat felmérése és kezelése a plakkmorfológia alapján”, dr. Bajnok László: „Haszon – kockázat mérlegelése ARB terápia mellett”, dr. Kiss István: „A magas szérum-húgsavszint csak ártatlan laboratóriumi eltérés?”, dr. Szlávik János: „A HIV / AIDS betegség helyzete Magyarországon”.

A délután folyamán párhuzamos szekciók keretében a családorvos kollégák kutatási eredményeit bemutató előadások következtek. „Új kihívások az alappellálásban” címszó alatt hat előadás, míg az „Egyetemi kutatási programok” témakörben hét előadás hangzott el.

Az első nap programját a CSAKOSZ közgyűlés és zenés esttel egybekötött fogadás zárta.

A kongresszus második napja további kutatási eredmények bemutatásával folytatódott párhuzamos szekciók keretében. „Oktatás/Orvosi kommunikáció” témakörben öt előadás, „Diabetes mellitus/Metabolizmus” témakörben hat előadás, „Megelőzés/Foglalkozás egészségügy” témakörben öt előadás, „Hospice-Palliatív ellátás” témakörben öt előadás hangzott el.

A délelőtti második felében „Demencia szimpózium” folytatta a programot. A meghívott előadók részvételével a következő előadások hangzottak el: dr. Kondákor István: „A demenciák gyógyszeres és nem gyógyszeres terápiája”, dr. Kappéter István: „Az

Alzheimer-kór korai és sokoldalú kezelésének jelentősége”, dr. Karádi Kázmér: „Demencia kihívásával küzdő családok családterápiás segítése”, Himmer Éva: „Nemzeti Demencia Stratégia”, dr. Menyhárt Miklós: „A Nemzeti Alzheimer Program Franciaországban”. A konferencia előadásainak sorát dr. Kempler Péter: „Van-e összefüggés a kardiovaszkuláris kockázat, a hipoglikémia

és az autonóm neuropathia között?” című referátuma zárta.

A délelőtti folyamán 14 poszter kihelyezése színesítette a sűrű szakmai programot. Ezek bemutatására nagy számú érdeklődő előtt, sok esetben élénk és hasznos vita kíséretében került sor a poszterszekció alatt.

Összességében 48 háziiorvosi kutatási témájú előadás és poszter szerepelt a programban. Az idei kongresszuson közel 200-an vettek részt: családorvosok, házi gyermekorvosok, tutorok, szakorvosjelöltek és orvostanhallgatók. A fiatal kollégák felkészítésében és részvételük anyagi támogatásában az egyetemek családorvostani intézetei ebben az évben is nagy szerepet vállaltak.

A kongresszust dr. Balogh Sándor, a szervező bizottság elnöke és dr. Rurik Imre, a CSAKOSZ újonnan megválasztott elnöke zárták - a résztvevők véleményét is tükrözően - elégedetten a konferencia tartalmával és lebonyolításával kapcsolatban. Búcsúzásképpen meghívta a résztvevőket a következő évi konferenciára, melyet 2015 februárjában a Debreceni Egyetem Családorvostani Intézete fog megrendezni Hajdúszoboszlón.

Dr. Heim Szilvia
PTE, Családorvostani Intézet és
Hospice Palliatív Tanszék

Zimmer szimpózium Pécsen a Mozgásszervi Sebészeti Intézetben

„Challenges and Solutions for Young Patients with Knee Pain – with live surgery” címmel zajlott **Zimmer szimpózium** a Pécsi Mozgásszervi Sebészeti Intézetben, **2014. február 14-15-én**. Az Ortopédia Klinika örömmel adott otthont a szakmai konferenciának, amelyet hagyományosan félévente rendeznek meg Európa más-más országaiban, különféle témakörben.

A konferencia a címben jelzett, fiatalkori, izolált patellofemorális térdfájdalomra fókuszált, a kórkép több aspektusból történő megközelítésével illetve az arra kínált, hazánkban ritkán alkalmazott, patellofemorális protézis beültetésének bemutatásával, amelyet a résztvevők nyílt láncú videóközvetítés során tekinthettek meg.

Az angol nyelvű szimpózium előadói a következők voltak: Martin Pietsch, Landeskrankenhaus Stolzalpe, Austria; Nick London Harrogate District Hospital, UK; Udvarhelyi Iván, Uzsoki Úti Kórház, Budapest; Kiss Jenő, Szent János Kórház, Budapest; Than Péter, PTE, ÁOK, MSI, Pécs.

A Zimmer világviszonylatban vezető szakmai továbbképző központnak számít és annak köszönhetően, hogy a vándorkonferencia magyarországi helyszínre érkezett, közel hatvan hazai ortopéd sebész és/vagy specialista vehetett részt a szakmai továbbképzésen. A rendezvény törekvésének megfelelően élő, interaktív volt, áttekinthető számos szakmai kérdést és műteti technikát. Diskusszió tárgyát képezték a témában fellelhető, mérvadónak tekintett szakmai kérdések, kutatási eredmények.

Az első szakmai napot követően borkóstoló majd vacsora

során nyílt lehetőség egyéni tapasztalatcserére illetve baráti beszélgetésekre, és talán Pécs méltán híres arcával is megismerkedtek hazánk mozgásszervi sebészei.

A pécsi Ortopédiai Klinika minden munkatársa büszke arra, hogy intézetünk világszínvonalú és naprakész szakmai diskurzusnak adhatott otthont.

—véje—

Fluoreszcencia téli iskola Kijevben

A kijevi Palladin Biokémiai Intézetben tartott fluoreszcencia téli iskolán adtak elő a Biofizikai Intézet munkatársai. A nemzetközi téli iskolára egy háromoldalú, svájci-ukrán-magyar pályázat keretében került sor, amelynek magyar részről Nyitrai Miklós professzor, a Biofizikai Intézet igazgatója a projektvezetője.

A szervezők a meghívott szakértők előadásából és gyakorlati foglalkozásokból állítottak össze egy kurzust, amelyet a helyi érdeklődők számára is megnyitottak, és amely jó hangulatú, szakmai párbeszédekkel teli programot eredményezett. A kiváló áttekintő előadások mellett szakmai kuriózumokat is bemutattak az előadók. Az egyik legérdekesebb, több előadásban is felbukkanó téma a fémek által erősített fluoreszcencia volt, amely során például ezüst nanorészecskék közelében a fluoroforok intenzitása akár harmincszorosára is megnövekedhet. A baltimore-i University of Maryland egy csoportja ezen hatás valamint a fehérjék felszínhez történő kötődésének egyszerű, konyhai mikrohullámú sütővel történő meggyorsítása segítségével igen gyors (40 perc) és nagyon érzékeny (1 pg/ml) mód-

szert fejlesztett ki genomikus DNS-szekvenciák illetve anthrax-toxin detektálására. További érdekes téma volt a szén nanorészecskék fluoreszcenciájának vizsgálata, amelyeket akár hétköznapi koromból is elő lehet állítani.

A téli iskola keretében a Biofizikai Intézet részéről hárman adtak elő a képzésben részt vevő diákok számára. Bugyi Beáta adjunktus az általa is használt biomimetikus esszé alkalmazásairól tartott előadást, Lukács András adjunktus az ultragyors spektroszkópiai módszerekről beszélt, jómagam pedig a fehérjék flexibilitását jellemző perzisztencia-hosszmérési módszerrel adtam elő.

A konferencia szüneteiben Kijev több részét is meglátogattuk. Ekkor a városban még viszonylagos nyugalom volt, gond nélkül sétáltunk a katonai sátrakban lakó tüntetők között, és félelem nélkül mehettünk ki a Maidan-térre, ahol még barátságos volt a hangulat. Akkor még nem tudhattuk, hogy Kijevre sokkal rosszabb napok várnak.

Dr. Grama László, Biofizikai Intézet

MEGHÍVÓ

Az Országos Vérellátó Szolgálat tisztelettel meghívja **2014. április 23-án (szerda), 12.30 órakor az MTA Pécsi Területi Bizottság Székházában (7624 Pécs, Jurisics M. u. 44.) tartandó „Szakmai fórum a vérellátásról”** című rendezvényére

A rendezvény célja, hogy az Országos Vérellátó Szolgálat megismertesse az egészségügyi intézmények munkatársaival a magyar vérellátás helyzetét, problémáit, törekvéseit, lehetőséget teremtve ezzel az együttműködés elmélyítésére, a biztonságos és kiegyensúlyozott ellátás érdekében. Fő témák:

Transzfúziológia mai szemmel

Magyarország vérellátása (a beérkezett kérdőívek elemzése)

A transzfúziológia helye az orvostudományban

Új perspektívák a Pécsi Regionális Vérellátó Központ és a Pécsi Tudomány Egyetem kapcsolatában

A vérellátás aktuális kérdései a Dél-dunántúli Régióban

A vérellátás közös felelősségünk

Vérgazdálkodás a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórházban, a Tolna Megyei Balassa János Kórházban és a Mohácsi Kórházban

Vérbiztosítás a mindennapokban – kihívások, nehézségek, sikerek

A régió vérellátói mutatják be a vérellátás gyakorlati tapasztalatait tanulságos esetek kapcsán, és hívják fel a figyelmet az együttműködés fontosságára.

Előadók:

Országos Vérellátó Szolgálat: Dr. Nagy Sándor, szakmai főigazgató-helyettes (Budapest), dr. Szabó Zsuzsanna, regionális igazgató főorvos (Pécs), dr. Németh Ildikó, vezető főorvos (Kaposvár), dr. Bocskai Tünde, vezető főorvos (Szekszárd), dr. Csernus Zita, főorvos (Pécs)

Pécsi Tudományegyetem: dr. Miseta Attila, dékán, PTE, ÁOK, dr. Decsi Tamás, főigazgató, PTE, Klinikai Központ

Kórházigazgatók: Dr. Moizs Mariann (Kaposvár), dr. Muth Lajos (Szekszárd), dr. Csizmadia Csaba (Mohács)

Jelentkezés: <http://www.ovsz.hu/ovsz/szakmai-forum-2014-jelentkezés>

Bővebb információ: Dr. Szabó Zsuzsanna, OVSZ, PRVK

M: +36 (72) 517 815 E: szabo.zsuzsanna@ovsz.hu W: www.ovsz.hu

Megjelenésére feltétlenül számítunk!

A rendezvény akkreditációja folyamatban.

Tisztelt Olvasók!

Számtalan tehetséges írók és költők közül leginkább talán éppen kortársainkat borítja az ismeretlenség, a feledés homálya. Ezért is választottam ezúttal Várnai Zseni két tavaszt köszöntő költeményét, közülük az egyikkel a 165 éve elhunyt Petőfi Sándor emléke előtt is tisztelve. Az ő első verse 1842. május 22-én az Athenaeum című folyóiratban jelent meg nyomtatásban: A borozó. Hét évvel később, 26 évesen, pedig lenyűgöző életművet hagyott hátra!

Kiss Tamás
könyvtáros

Várnai Zseni: Petőfi márciusa

A március Petőfi hónap
ha süt a nap, ha fú a szél,
ő ragyog itt a napsütésben,
s a szél szavában ő beszél,
s ha égzengéssel, villámfénnyel
ránk tör a tavaszi vihar,
mintha a szélvész kürtszavában
harsogna a Nemzeti dal.

Nincs március Petőfi nélkül,
e kettő egy száz éve már.
Az ő szemével látjuk, hogyha
madárka a bokorra száll,
fülével halljuk rebbenését,
s azt is, mikor egy bőszy folyam
vagy egy rabnép láncát letépte
a szabadság felé roham!

Nincs március Petőfi nélkül,
ő költötte e hónapot,
s olyanná lett, mint amilyennek
az ő lantján fogantatott:
eszmékkel terhes, forradalmi
tettekre érett, lángoló
dala úgy szállt a nép szívébe
s úgy gyújtott, mint egy lángfolyó.

Nincs március Petőfi nélkül,
idő és költő egybeforrt,
benne sűrűsödött, benne robbant
mind, ami forralta a bort,
az ő szavára várt a nép és
élesítette a kaszát,
abban a dicső márciusban
ő jelentette a hazát.

Nincs szabadság Petőfi nélkül,
ő égette szívünkbe, hogy
több a szabadság, mint az élet,
ez a legszebb népi jog!
Ő írta, vívta, tollal, karddal,
s rátette ifjú életét,
szabadságunk örök okmányán
Petőfi szíve a pecsét!

Várnai Zseni: Csodák csodája

Tavasszal mindig arra gondolok,
hogy a fűszálak milyen boldogok:
újjaszületnek, és a bogarak,
azok is mindig újra zsonganak,
a madárdal is mindig ugyanaz,
újjáteremti őket a tavasz.

A tél nekik csak álom, semmi más,
minden tavasz csodás megújhodás,
a fajta él, s örökre megmarad,
a föld őrzi az életmagvakat,
s a nap kikelti, minden újra él:
fű, fa, virág, bogár és falevél.

Ha bölcsebb lennék, mint milyen vagyok,
innám a fényt, ameddig rám ragyog,
a nap felé fordítnám arcomat,
s feledném minden búmat, harcomat,
élném időmet, amíg élhetem,
hiszen csupán egy perc az életem.

Az, ami volt, már elmúlt, már nem él,
hol volt, hol nem volt, elvitte a szél,
s a holnapom? Azt meg kell érni még,
csillagmécsem ki tudja, meddig ég?!
de most, de most e tündöklő sugár
még rám ragyog, s ölel az illatár!

Bár volna rá szavam vagy hangjegyem,
hogy éreztessen, ahogy érezem
ez illatot, e fényt, e nagy zenét,
e tavaszi varázslat ihletét,
mely mindig új és mindig ugyanaz:
csodák csodája: létezés... tavasz!

(Forrás: Internet)

4 felejthetetlen nap a Balaton partján

Halott Pénz | vetélkedők | **állásbörze** |
 bossaball | szakmai workshop | DJ Portugál |
 kerekasztal beszélgetések | **Paddy and the**
Rats | **Slam Poetry** | laser tag | Open Mic |
 KÖVI | MK Brass Band | főzőverseny |
Heaven Street Seven | WHITE Boy |
 Space Inharez | éjszakai mozi | és még sokminden más.

Jegyek válthatók elővételben 2014. június 25-ig Budapesten, Debrecenben, Szegeden és Pécsen az AOK HÖK irodákban, valamint a honlapon.

Akciós bérlet ára, ha a Medikus Kupa helyszínein vásárolod meg:
 12.600HUF

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk

A 2015-től impakt faktor várományos Orvosi Hetilap

1857. június 4-én *Markusovszky Lajos* (1815-1893) tulajdonos és felelős szerkesztő kitartó munkája következményeként, és *Müller Emil* kiadó-könyvnyomdász közreműködésével jelent meg az Orvosi Hetilap. Alcíméből – Honi és külföldi gyógyászat és kórbuvárlat közlönye – a folyóirat tartalmára, valamint a kiadók szándékára is következtethetünk.

2007-ben az Orvosi Hetilap alapításának 150. évfordulója alkalmából Emlékkönyvet jelentetett meg a Markusovszky Lajos Alapítvány a Magyar Tudománytörténeti Intézettel és az Akadémiai Kiadó Zrt-vel közösen.

A 160 oldalas kiadvány – *Fehér János* főszerkesztésével – minden fontosabb eseményt közöl az Orvosi Hetilap rég- és közelmúltjáról. Az Emlékkönyv olvasható és kölcsönözhető is a Pekár Mihály Könyvtárban, ezért nem szeretnénk most az ott közölteket ismételni.

Két tény azonban mégis ki kell emelni belőle.

Az Orvosi Hetilap az egyetlen olyan magyar nyelvű orvosi szakfolyóirat, amely az 1857. évi alapítása óta napjainkig folyamatosan megjelenik. Megjelentetése csupán egyszer volt kétséges: 1945-1947 között. Ez idő alatt kiadása szünetelt.

Az Orvosi Hetilap valamennyi nyomtatott évfolyama elérhető, kézbe vehető a Pekár Mihály Könyvtárban.

Az Orvosi Hetilap a világ hatodik legrégebb alapítású lapja. Hogy melyek előzik meg?

Lancet (1823)

New England Journal of Medicine (1828)

Wiener Medizinische Wochenschrift (1851)

British Medical Journal (1853)

Münchener Medizinische Wochenschrift (1854)

Nederland Tijdschrift voor Geneskunde (1856)

Főszerkesztői Markusovszky Lajos után *Hógyes Endre*, *Lenhossék Mihály*, *Vámossy Zoltán*, *Trencsényi Tibor*; *Fehér János* voltak. Egy-egy új főszerkesztő megbízatása egy új korszak kezdetét is jelentette az Orvosi Hetilap történetében.

Fehér János 2010-ben bekövetkezett halálával lezárult az új-ság hatodik korszaka.

Úgy tűnik, hogy *Rácz Károly* – jelenlegi – főszerkesztői tevékenysége nem csupán a hetedik korszak kezdetét jelenti, de a folyóirat végre az impakt faktoros ranglistába kerülhet.

2013. december 30-án *Bencsik Péter*, az Akadémiai Kiadó orvostudományi szegmensének munkatársa körlevelet bocsátott közre, „*Mi történt az Orvosi Hetilappal?*” címmel. Kiadványa egy az Orvosi Hetilapra vonatkozó felmérés összegzését is tartal-

mazza. Az alábbiakban – engedélyét bírva – ebből szeretnénk idézni, közreadni részleteket.

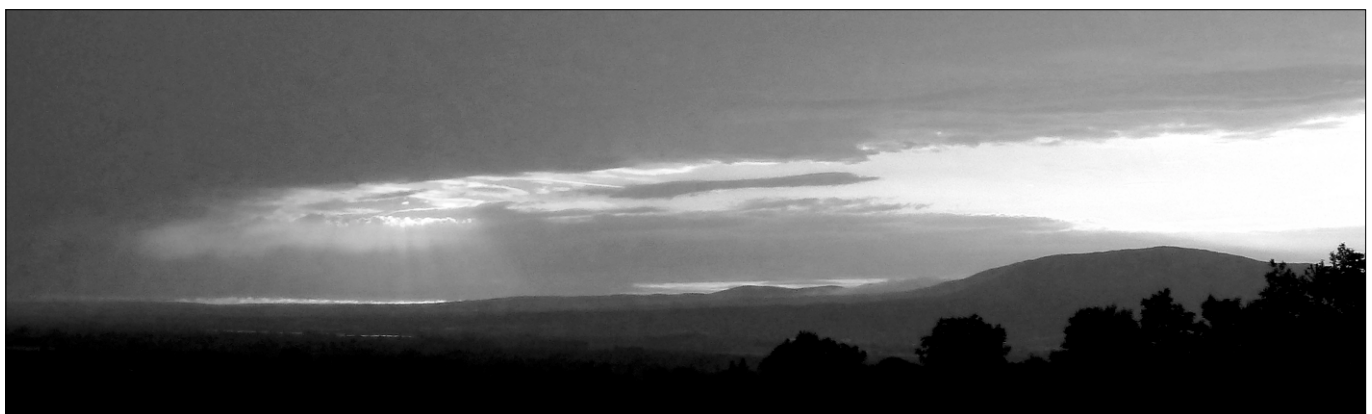
„A szerkesztőség, a szerzők és minden bizonnyal az olvasók régi vágya teljesült azzal, hogy a lapot a Thomson Reuters befogadta a Science Citation Index Expanded által szemlézett folyóiratok körébe. A 2013-ban és 2014-ben megjelenő cikkekre érkező hivatkozások száma alapján 2015-re vonatkozóan impakt faktort fognak hirdetni, ami minőségi előrelépés. Egyre több olyan szerző számára jelent alternatívát a lap, akinél az impakt faktoros publikálás elvárás. A lap már eddig is szerepelt többek között a PubMed, a Scopus, az Embase és a Biosis Previews indexében.”

A Pécsi Tudományegyetem előfizetője az Orvosi Hetilap elektronikus verziójának is. Jelenleg a 148. évfolyamtól – 2007-től – napjainkig hozzáférhető a PTE valamennyi egységéből. *Bencsik Péter* körleveléből: „Az online elérés jelentősége természetesen egyre nagyobb, ennek tudatában is megdöbbenő látni, hogy a tavalyihoz képest 35%-kal több, decemberig összesen 92 000 darab teljes szövegű (PDF) cikkletöltést regisztráltunk. Idén indítottuk el az Orvosi Hetilap önálló honlapját, az orvosihetilap.com-ot, ahol a lap történetéről, a cikkbenyújtás menetéről, illetve az aktualitásokról egyaránt tájékozódhatnak az érdeklődők”

Az Orvosi Hetilap olvasottságát folyamatosan monitorozzák. A 2013-ban végzett felmérés 405 kitöltött adatlap feldolgozásának eredménye. „Általános vélemény, hogy nem olvasnak elég szakirodalmat az orvosok. Saját felmérésünk szerint azonban a többség hetente 30 percnél többet szán szakirodalom olvasására, sajnos a 45 évnél fiatalabbaknak ennél általában kevesebb idejük jut olvasásra. Az olvasók többsége nyomtatásban, jelentős részüük vegyesen, 22%-uk csak online olvas. A megkérdezettek 80%-a tudta, hogy a lap elérhető a PubMeden, de 49%-uk nem értesült arról, hogy rövidesen impakt faktorról is bír. A szerzők számára fontos szempont, hogy idehaza is ismert lapban publikáljanak, ezért választják az Orvosi Hetilapot. A válaszadók többsége szerint a folyóirat naprakész, tartalma érthető, témaválasztása átfogó, a napi gyakorlatban is hasznosítható ismereteket közöl.”

A <http://www.orvosihetilap.com/sites/default/files/OrvosiHetilap2013kerdoiv-eredmeny.pdf> címen elérhető a teljes elemzés.

Dr. Gracza Tünde

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

■ Intézetünk vendégeként köszönthettük *María Trinidad Herrero* anatómus professzort (Spanyolország, Castellon), aki előadást tartott a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztályának ülésén (február 24-én) és az intézetünkben megrendezett *Anatómus PhD-hallgatók II. Mini Szimpóziumán* (február 25-én). A szimpóziumon előadást tartott még *Csanaky Katalin* és *Bánki Eszter* PhD-hallgató.

■ Intézetünk felkérésére *dr. Gerlinger Imre* tartott előadást „Stapesbészeti anatómiai aspektusai” címmel, március 3-án.

■ *Reglődi Dóra* és *Tamás Andrea* részt vett a *6th International Conference on Drug Discovery and Therapy* (február 10-12, Dubai, UAE) konferencián, ahol „Radioimmunoassay examination of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) in different pathological clinical samples” és „Investigation of different PACAP fragments and related peptides in bilateral common carotid artery occlusion” címmel tartottak poszter prezentációt.

■ Intézetünk tudományos diákkörösei részt vettek a *XIX. Korányi Frigyes Tudományos Fórumon Budapesten* (március 6-7.), ahol *Düh Adrienn I.* helyezést, *Karádi Zsófia* *Nozomi*, *Jüngling Adél* és *Szabó Zsófia* *III.* helyezést értek el előadásukkal.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ 2014. február 7-8-án a Fialat Gyermek-gasztroenterológusok Munkacsoportjának Konferenciáján, Balatonalmádiban felkért előadást tartott *dr. Bajor Judit* (Ételallergia felnőtt korban), valamint *dr. Pár Gabriel* és *dr. Pár Alajos* (Steatosis).

■ 2014. március 1-jén Pécsen a Kodály Központban rendezték „A cardiovascularis rizikó szűrése és kivédése napjainkban” című akkreditált továbbképző tanfolyamot családorvosok és szakorvosok részére. A rendezvényen *Tóth Kálmán* üléselelnöki teendőket látott el. A klinika részéről elhangzott előadások: *Bódis Beáta*: „Új hiperlipidemia kezelési irányelvek”; *Szabó Imre*: „Gyomorvédelem és kardio-protekción”; *Bajnok László*: „Korszerű hipertónia kezelés: RAAS-gátló választás”; *Habon Tamás*: „Az ARB-k helye a szívelégtelenség kezelésében”.

A „Hetényi Géza” Endokrinológiai és

Anyagcsere Osztály részéről *Bajnok László* február 28-án, a Családorvos Kutatók Országos Szervezete (CSAKOSZ) XIII. kongresszusán, Pécsen, „Haszon – kockázat mérlegelése ARB terápia mellett” címmel tartott referátumot.

A Családorvostani Intézet és Hospice-Palliatív Tanszékről

■ 2014. február 28. és március 1. közt Pécsen rendezték meg a Családorvos Kutatók Országos Szervezete (CSAKOSZ) XIII. Kongresszusát, amelyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Csikós Ágnes*: „A palliatív outcome scale (POS) validálása Magyarországon”; *Heim Szilvia*: „Attitűd vizsgálat és szűrés a háziorvosi gyakorlatban időskori demenciák esetén”; *Tóth Ildikó és mtsai*: „Kérdőíves segítség a kommunikáció oktatásában”; *Tutervai Petra és mtsai*: „Segítő kezek – jelnyelvi kommunikáció az orvosi praxisban 2.”; *Juni Eszter, Rinfel József*: „A lipid célértékek elérésének változása gondozott cukorbeteg körében 2010 és 2013 között”; *Busa Csilla, Csikós Ágnes*: „Advanced Care Planning”; *Csikós Ágnes, és mtsai*: „A Pécs- Baranyai Hospice Alapítvány betegeinek ellátási jellemzői, retrospektív vizsgálata. Mikor ajánljuk a hospice ellátást betegeinknek?”; *Lakner Csaba és mtsai*: „A palliatív outcome scale bevezetése Magyarországon: pilot teszt palliatív betegek körében”; *Menyhért Mónika és mtsai*: „Pszichoszociális támogatás a palliatív ellátás során”; *Lukács Miklós, Csikós Ágnes*: „Klinikai palliatív mobil team kezdetei az aktív ellátásban”; *Barna Imre és mtsai*: „Az inzulin terápia hatékonyságát befolyásoló tényezők” (poszter); *Heim Szilvia és mtsai*: „A háziorvosok attitűdje az Alzheimer-kór diagnosztikája és menedzselése kapcsán” (poszter).

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2014. február 28-án Budapesten, a Magyar Fül-orr-gégeorvosok Egyesülete Tudományos Ülésén előadást tartott „A fülkürt endoszkópos ballonkatéteres tágitása” címmel.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2014. március 7-én Szegeden a fiatal szakorvosjelöltek számára megrendezett szakvizsgaelőkészítő tanfolyamon az alábbi három előadást tar-

totta: „A középfül fülkürt funkciótól függő kóros állapotai”; „Otitis media suppurativa chronica”; „Képkalkotó eljárások a fülészetben”. *Dr. Pytel József* ugyanezen a fórumon a következő előadásokkal képviselte klinikánkat: „A hallórendszer. Hallásvizsgálatok”; „Otogen szövődmények”.

■ 2014. március 21-én Budapesten a Hotel Benczúrban rendezték meg a Glaxo-SmithKline Kft szponzorálásával a Digitális Akadémiát, melyet a Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesület elnökeként *dr. Gerlinger Imre* szervezett a hazai fiatal szakorvosok és szakorvosjelöltek számára. A *dr. Meskó Bertalan* által tartott négy órás fórumon az orvosok számára az internet nyújtotta számos felhasználási javaslat került megbeszélésre. Klinikánkat *dr. Harmat Kinga* képviselte.

■ *Dr. Révész Péter* 2014. március 28-án Budapesten, a Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesülete Tudományos Ülésén beszámolót tartott a Kölnben 2014. január 6-31. között tartott szakmai tanulmányútjáról. A tanulmányutat az Amplifon hallókészülékeket forgalmazó cég támogatta.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ 2013 januárjától, az évek óta a PTE KK Gyermekgyógyászati Klinikáján dolgozó kórházpedagógusok közül hárman az egyetem alkalmazásában látják el feladatukat. Minden napi oktató-nevelő munkájuk mellett akkreditációra adták be a kórházpedagógia témakörét. Az akkreditáció sikerült, így 2014-ben a Pécsi Tudományegyetemen megindult a kórházpedagógiai képzés, amit Campus-credit keretein belül választhatnak a hallgatók. Az oktatást hárman tartják: *Helyesné Privarics Katalin*, *Káldyné Bánfia Zsuzsanna*, *Russayné Szabolcsik Ildikó*, a PTE kórházpedagógusai, akik elméleti és gyakorlati képzés keretein belül szeretnék megismertetni a hallgatókkal a pedagógiának ezt a kevésbé ismert területét.

■ *Dr. Tárnok András* előadást tartott az 5. Nutricia Gyermekgyógyász Mesterkurzuson „Táplálásterápia gyakorlati megközelítése cerebrale paresis gyermekeknél” címmel Mátraházán, a 2014. február 28. és március 1. között tartott rendezvényen. Résztvevők: *dr. Hollódy Katalin*, *dr. Szász Mária*, *dr. Tárnok András*.

(Folytatás a 27. oldalon – a szerk.)

Megnyílt az ART&MED Kulturális Központ

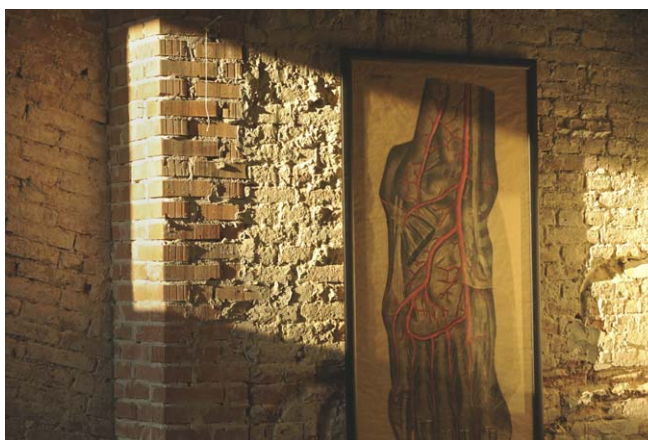

A PTE Művészeti Kar és az Általános Orvostudományi Kar összefogása eredményeként a jövőben közösen működteti a Nádor Galériát, amelynek bemutatkozó kiállítással egybekötött megnyitójára 2014. március 13-án délután került sor.

Köszöntőt mondott dr. Bódis József a Pécsi Tudományegyetem rektora. A „PLUSZ” című bemutatkozó kiállítást Várkonyi György művészettörténész nyitotta meg. A kiállítás kurátora Timár Katalin PhD. művészettörténész volt.

A Nádor Galéria közös és különálló egyetemi rendezvények helyszínéül fog a jövőben szolgálni. A két kar közötti együttműködés ezáltal újabb szintre emelkedett, ami már a városlakók részére is láthatóvá válik.

Fotó: HsG, Művészeti Kar

II. Egészségügyi Fotópályázat

Nagy öröm számunkra, hogy már másodszorra tudtuk megszervezni az Egészségügyi Fotópályázatot, a 2013. évi Egészségügyi Felsőoktatási Napok keretein belül.

Óriási sikernek örvendett már tavaly is a kezdeményezésünk, melyet idén sikerült további több mint 100 képpel felülmúlni, így összesen 444 képpel pályáztak orvosok, gyógyszerészek, egészségügyi szak személyzet, a pécsi Általános Orvostudományi Kar oktatói és hallgatói. Ebből 30-at választott ki a kiállításra a zsűri, melynek tagjai voltak **Rodler Miklós**, az ÁOK közismert fotósa, **Hámori Gábor**, a Mecseki Fotóklub elnöke, **Bérczi Bálint**, az *Orvosi Népegészségügyi Intézet* oktatója és **Ruprech Judit** híres pécsi fotográfus. Köszönet illeti őket, hogy nagy szakértelemmel és őszinte szakmai lelkesedéssel értékelték a fotókat!

A pályázók négy kategóriában indulhattak: egyetemi és kórházi életképek, sport, természet és portré; minden kategóriában legfeljebb 4 képpel.

A képek előhívása és keretezése az *ÁOK Hallgatói Önkormányzatának* segítségével valósulhatott meg.

A nyertesek díjazásáról Hallgatói Önkormányzatunkon kívül 2 szponzorunk is gondoskodott, az Elizabeth Nardo és az Avis Car Rental.

A pályázat győztesei

Kórházi és Egyetemi Életképek

1. *Dr. Szántó Viktória* – „A csecsemő / is szenved, ha szül a nő. /Páros kint enyhíthet alázat.” (József Attila: Nagyon fáj)

2. *Dr. Dányádi Bese* – Életképek a múltból

Természet

1. *Dr. Kovács Attila*: Skógafoos
2. *Takács Gábor*: Márciusi hó; Szerkövek és csillagok
3. *Kémenes Anna Virág*: Bükkbástyák

Sport

1. *Horváth Péter*: Adrenaline rush; Water combat
2. *Rab Virág Júlia*: Gimnasztika

Portré

1. *Somoskeőy Tamás*: DotDaze
2. *Dr. Kovács Attila*: Perfume
3. *Dr. Szántó Viktória*: Pettyes álmok

Különdíj: *Dr. Szántó Viktória*: Kézben tipegő; Nagyon vártalak; A szövetség megkötöttet

A verseny abszolút győztesének *dr. Szántó Viktória* szülész-nőgyógyász rezidens bizonyult. (Fotóiból múlt havi számunkban közöltünk – a szerk.)

A II. Egészségügyi Fotópályázat kiállításának megnyitó ünnepségét az EFeN különkiadás keretein belül, tavaly, október 15-én rendeztük.

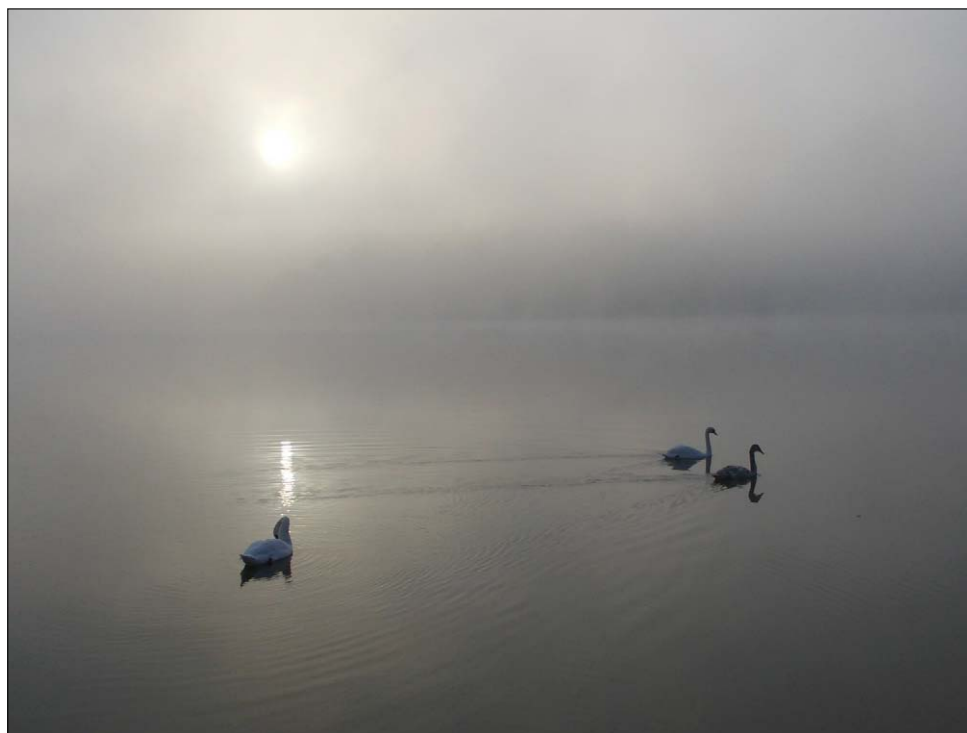
Úgy vélem, ez a sikeres fotópályázat is egy jó bizonyíték ar-

ra, hogy rengeteg a tehetséges oktató, hallgató egyetemünkön, és van igényük arra, hogy megmutassák a nagyközönség számára alkotásaikat, ezzel színesítve közösségünk hétköznapijait. Hamarosan kiírásra kerül a III. Egészségügyi Fotópályázat; bízunk benne, hogy a tavalyihoz hasonló sikereknek fog örüvendeni.

Horváth Katalin Barbara
a Kulturális és Sport Bizottság elnöke

Középső oldalak – Képgyűjék (balról jobbra):

Takács Gábor – Kikelet; Horváth Fanni – Balaton (crop), amilyenek én látom; dr. Kovács Attila – Perfume; Heinrich Károly – Portré; Németh Zoltán – A Három Nővér; Kémenes Anna Virág – Bükkbástyák; Somoskeőy Tamás – Legeslegfelül; Tóth Marcell – Silverman; dr. Vajda Márk – Zen; Tóth Marcell – Bujócska; Dr. Kovács Attila – A lávamezón túl; Horváth Péter – Jutalomfalat; Heinrich Károly – Majom a ketrecben (crop); Horváth Péter – Adrenalin rush (crop); Horváth Péter – Water combat (crop); Somoskeőy Tamás – DotDaze.

Nagy Zsófia: Csend-élet

Kovács Attila: Skógafoss

■ 2014. március 4-én a Szegedi Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján rendezett Újraélesztés csecsemő- és gyermekkorban című gyermekintenzív tanfolyamon dr. Molnár Dénes, dr. Stankovics József és dr. Kövesi Tamás előadást tartott.

A Kórleletani és Gerontológiai Intézetből

■ Dr. Balaskó Márta 2013 decemberében átvette egyetemi docensi kinevezését.
■ A XIX. Korányi Frigyes Tudományos Fórumon, 2014. március 6-án intézetünk-ből előadást tartott Aubrecht Bianka, Balla Péter (témavezetőjük: dr. Pétervári Erika), Nagy Péter, Novinszky Péter (témavezetőjük: dr. Soós Szilvia), Rimai Tamás és Tenk Judit (témavezetőjük: dr. Balaskó Márta). A Kórleletan szekcióban Balla Péter első, Tenk Judit második díjat nyert

prezentációjával.

■ Intézetünk két PhD-hallgatója részt vett a 2014. március 7-9. között Lisszabonban megrendezett 5th Annual International Medical Student Meeting-en (AIMS). Dr. Mikó Alexandra „Role of neuropeptides in the regulation of energy homeostasis in SHR rats”, Füredi Nóra „Cholecystokinin effects on energy balance depend on age and body composition” című poszterét mutatta be sikerrel.

Az MSI Ortopédiai Klinikai Tanszékről

■ Dr. Tunyogi-Csapó Miklós, 2014. január 6. és február 10. között gerincsebészeti továbbképzésen vett részt. Kollégánk Zürichben vendégeskedett a musculo-skeletal Schulthess Klinika gerincsebészeti részlegén, ahol a nyaki és ágyéki gerinc területét érintő degeneratív elváltozások

műtéttechnikai megoldásait tanulmányozhatta. A részleget a magyar származású dr. Jeszenszky Dezső vezeti. A kiutazást a PTE-ÁOK és a Vertebra Alapítvány támogatta.

Az Orvosi Genetikai Intézetből

■ Dr. Melegh Béla részt vett az Athénban rendezett „E-Rare: Strategic Workshop with Stakeholders and NSC Meeting”-en (2014. január 20-22. között), valamint Magyarországot képviselte Milánóban a Rare diseases – European Research Infrastructure Consortium (Rare-ERIC) 3. preparatory phase ülésén (2014. január 29-30. között). Budapesten átvette Minőségügyi Szakfőorvosi megbízását klinikai genetikai szakterületen (2014. február 26.), továbbá részt vett az Union of Medical Specialists (UEMS) board ülésén, Lundban (2014. március 3-5. között).

Pécsi Akadémiai Bizottságtól

Az „Egyetem új nagydoktorai sorozat”-ban dr. Helyes Zsuzsanna: „Új gyógyszerfejlesztési irányok és stratégiák a 21. században: sikerek és kudarcok” címmel tartott előadást 2014. április 15-én, a PAB-Székházban.

Könyvismertetés

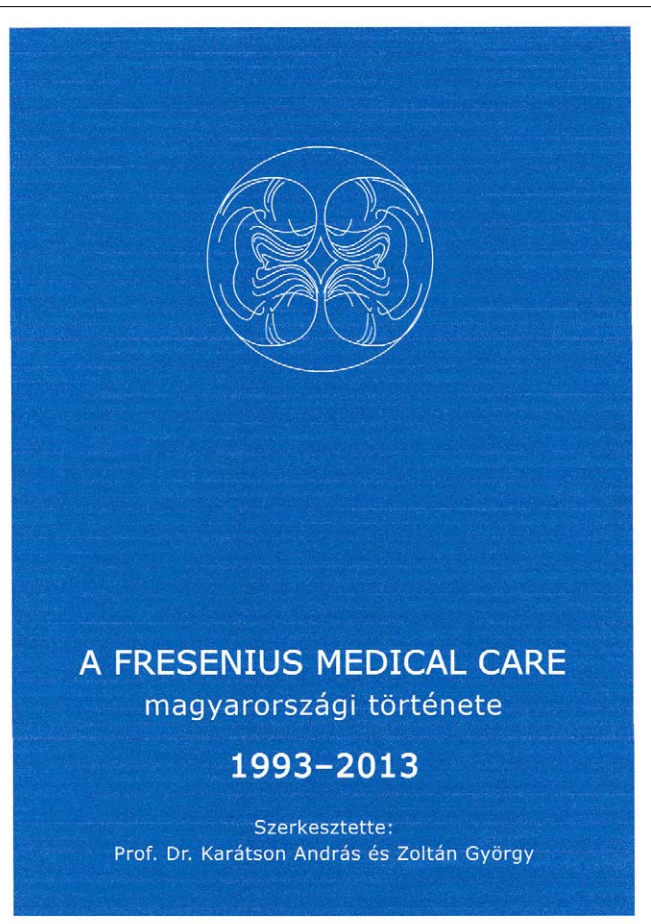
„A Fresenius Medical Care magyarországi története (1993-2013)”

(A Fresenius Dialízishálózat kialakulása)

A múlt évben szerkesztésünkben (Karátson András, Zoltán György) közel 40 társszerző közreműködésével és Berkes Attila, a Fresenius Medical Care Magyarország Kft. igazgatójának támogatásával monográfiát jelentettünk meg. A kötetben kiemelkedő jelentőséget tulajdonítottunk a dialíziskezelés kezdeti nehézségeinek és a Fresenius-hálózat kialakulását megelőző évek ismertetésének. Ugyancsak hangsúlyosan foglalkoztunk a munkatársaink (nővérek, technikusok, orvoskollégák) tevékenységével, akik hosszú éveken át tartó, megbízható munkája nyomot hagyott a szakterület történetének lapjain.

Összeállításunk e szempontjai vezettek oda, hogy a monográfia mottójaként Korányi Sándor professzor jövőbe mutató sorait választottuk: „Jövőnk attól függ, hogy a múltból mennyit tudunk számára megmenteni”. Korányi Sándor (1866-1944) nevének és munkásságának említése különösen aktuális, mivel hosszú és nemzetközi mércével is jelentős, szerteágazó, de elsősorban a vesefiziológia és nephrológia terén kifejtett tevékenysége után, 70 éve, 1944. április 12-én kísérték utolsó útjára pályatársai, barátai, tanítványai és tisztelői a Fiumei úti sírkertbe.

A könyv kilenc, különböző hosszúságú fejezetre tagolódik, melyben 200 oldalon foglaljuk össze a Fresenius Medical Care történetét. A mondandót 89 kép, 31 ábra és 6 táblázat egészíti ki. A monográfia a Magyar Nephrológiai Társaság honlapján (www.nephrologia.hu/info) a Nephrológiai Történeti Bizottság (NTB) oldalán érhető el. Lapozható PDF-formátuma regisztráció nélkül is olvasható a Nephrológiai Történeti Közlemények között. A tájékoztatás érdekében így csak röviden foglaljuk össze, hogy milyen információkra számíthat az olvasó.

Összefoglalót olvashatunk a Fresenius cég kezdetéről (1912), fejlődéséről és az utóbbi, már világméretű szerepéről a dialízistermékek gyártásában és a vesepótló kezelést igénylők ellátásában. Megismerhetjük, hogy milyen nehézségek közepette alakult meg a hazai Fresenius Medical Care. A legterjedelmesebb fejezet 150 oldalnyi, a hazai Fresenius Dialízisközpontok és a hálózat kialakulását ismerteti a volt és jelenlegi orvosigazgatók írásaiban (az alábbi időrendiség szerint, ami a hálózathoz csatlakozás évét mutatja):

Sopron (1995)
 Esztergom (1995)
 Szt. Margit Kórház és Szépvölgyi út, Bp. (1995, 2006)
 Kecskemét (1995)
 Kiskunfélegyháza (1995)
 Salgótarján (1995)
 Miskolc (1996)
 Nagykanizsa (1996)
 Szent István Kórház, Budapest (1996)
 Eger (1996)
 Dialízis Központ és a Satellita Állomás, Pécs (1996-97)
 Ózd (1997)
 Cegléd (1997)

Sátoraljaújhely (1998)
 Hódmezővásárhely (1996-2006)
 Péterfy Kórház, Budapest (2000)
 Szentes (2001)
 Szikszó (2002)
 Semmelweis Egyetem, Budapest (1997)
 Szigetvár (2002)
 Hatvan (2003)
 Vác (2005)
 Szeged (2005-2008)
 Debrecen (2008)

A monográfiát a 20 év alatt a Fresenius Dialízis Hálózatban megjelent tudományos közlemények (151), könyvek (5), valamint a könyvrészek (11) bibliográfiai adatai és a jövőkép bemutatása zárja. A könyvet haszonnal forgathatják a dialíziskezelés elméleti és gyakorlati kérdései után érdeklődők, akik ennek nehézségeit és sikereit egy hálózat, a Fresenius Medical Care története révén kívánják megismerni.

Dr. Karátson András és Zoltán György

Az iker-iker transzfúziós szindróma fetoscopos lézerkezelési lehetősége a PTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán

Klinikánkon lehetőség nyílik az iker-iker transzfúziós szindrómával sújtott terhességekben a lepényi érösszeköttetések fetoscopos lézerkezelésére, mely eddig Magyarországon nem volt elérhető.

Általános információk az iker-iker transzfúziós szindrómáról

Az iker-iker transzfúziós szindróma (TTTS) az egypetűjű, monochorialis ikerterhességben fordulhat elő. Az ikerterhességek nagyjából egyharmada egypetűjű, és ezek kétharmada monochorialis, ami azt jelenti, hogy kb. 2700 terhességre jut egy TTTS. Ez a szám valószínűleg alulbecsült, mivel sokszor a fel nem ismert TTTS már koraterhességben spontán vetélést okoz.

Mi az a TTTS?

Az egypetűjű, monochorialis ikermagzatok egy részénél a két magzat keringése a közös lepényen keresztül érösszeköttetések útján kapcsolatban áll egymással. (Normális ikerterhességben a két magzat keringése nincs összeköttetésben) A problémát az okozza, hogy az ikerpár egyik tagja, a donor, folyamatosan vért ad az érösszeköttetésekön keresztül a másik tagnak, akit recipiensnek nevezünk. A folyamatos vérvesztés által a donor vérszegénnyé válik, növekedése lelassul, magzatvízének mennyisége vérszegénységgel lecsökken, míg a recipiens keringése ezzel szemben túltöltődik, a nagy mennyiségű keringő vér hatására szívproblémák lépnek fel nála, magzatvíze extrém fokban megnövekszik, súlyos esetben úgynevezett *hydrops*

fetalis alakul ki. Kezelés nélkül a kórkép kórjóslata nagyon rossz, a magzatok nagy része méhen belül vagy rövidesen a szülést követően meghal, az életben maradt gyermekeknél gyakran alakulnak ki súlyos idegrendszeri problémák.

Lézeres kezelés

Kezelési lehetőség a méhen belül: a 15-26. terhességi hét között végzett lepényi érösszeköttetések lézeres műtéttel történő lezárása, miáltal megszüntethető a véráramlás a két ikertag között, ami a kórkép kialakulásának az oka.

Lézeres kezelés a PTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán

Klinikánkon 2010-ben határoztuk el, hogy a szülészetben világszerte sikerrel alkalmazott lepényi érösszeköttetések lézerrel történő lezárását hazánkban is meghonosítjuk. Tettük ezt azon megfontolásból, hogy a magyar várandósok számára is elérhető legyen ez a méhen belül végzett műtéti eljárás. Reményeink szerint a műtéttel jelentősen javítható lesz a TTTS-val szövődött ikerterhességekben érintett magzatok életkilátása.

Amennyiben további információt szeretnének kapni a kórleírásról, annak kezelési lehetőségéről, kérjük forduljanak

dr. Vizer Miklóshoz (tel.: 30-929-68-20,
 e-mail: vizer.miklos@pte.hu) vagy
dr. Molnár Gáborhoz (tel.: 30-526-44-99,
 e-mail: molnar.gabor@pte.hu).

Forrás: www.aok.pte.hu

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Thomas Mann: A varázshegy. (Fordította Szöllősy Klára)

...a szakadatlan egyformaságban az a veszély fenyeget, hogy elveszítjük az időélményt; pedig ez olyan szoros rokonságban és kapcsolatban áll életérzéssel, életösztönrel, hogy az első gyengülésével föltétlenül együtt jár a második szomorú elsatnyulása. Az unalomról sok téves felfogás él az emberek között. Általában azt hiszik, hogy az újszerű, érdekes tartalom „elűzi az unalmat”, azaz megrövidíti az időt, egyhangúság, üresség pedig lassítja, gátolja az idő menetét. Ez azonban nem feltétlenül igaz. Üresség, egyhangúság megnyújthatja ugyan a pillanatot és az órát, „unalmassá” teheti, de a nagy és legnagyobb időtömegeket megrövidíti, sőt semmivé lényegteleníti. És megfordítva: a gazdag, érdekes tartalom megrövidítheti az órát vagy akár a napot, szárnyakat adhat neki, nagy egységekbe átszámítva azonban szélességet, súlyt, szilárdságot ad az idő menetének, s így a tartalmas esztendő sokkal lassabban múlnak, mint ama szegényesek, üresek, könnyűk, melyeket a szél kerget s elrepülnek. Amit unalomnak, hosszadalmasságnak hívunk, ezek szerint inkább az idő beteges megrövidülése, ennek oka pedig az egyhangúság; a szakadatlan egyformaságban a nagy időtartamok is szívdermesztő módon összezsugorodnak: ha egyik nap olyan, mint a másik, akkor valamennyi egy napnak tetszik, s teljes egyformaság esetén a leghosszabb élet is rövidnek érződne, és észrevétlenül repülne el. A megszokás az időérzék elszenderedése vagy legalábbis elfásulása; nyilván az is megszokáson alapul, hogy fiatal éveinket lassan éljük, későbbi életünk azonban egyre gyorsabban, sietősebben pereg (...)

Hans Castorpnak még a napi jelenségeket, tárgyakat és arcokat illetően is lépten-nyomon akadt tanulnivalója, a felületesen látottakat el kellett mélyíteni, és újat befogadni fiatalos fogékonysággal.

Ama kurta nyakú, potrohos edények például, amelyek a folyosón álltak némelyik ajtó előtt, s amelyekre mindjárt megérkezése esetén ráesett a tekintete – azok az edények oxigént tartalmaztak, amint Joachim a kérdésére elmagyarázta. Tiszta oxigén volt benne, ballonja hat frankba került, és az éltető anyagot a haldoklóknak nyújtották erejük végső fellobbantására és meghosszabbítására; csövön át szűrőstléték. Mert az olyan ajtók mögött, ahol ballonok álltak, haldoklók feküdtek, vagy „moribundus”-ok, ahogy Behrens tanácsos úr mondta, amikor Hans Castorp egyszer összeakadt vele az első emeleten; az udvari tanácsos kék orcával, fehér köpenyben evezett végig a folyosón, és együtt mentek föl a lépcsőn.

– No, hogy s mint, maga kívülálló szemlélő? – üdvözölte Behrens Hans Castorpot. – Mit tapasztal, megálljuk helyünket kutató pillantása előtt? Igen? Fölöttébb megtisztelő, fölöttébb megtisztelő. Bizony a nyári szezonunk nem rózsabokorban jött a világra, nem is rösteltem se pénzt, se fáradságot, hogy egy kicsikét megtoljam a szekerét. De azért nagy kár, hogy a telet nem akarja itt végigcsinálni, hiszen úgy hallom, csak nyolc hétre jött, ugyebár? Vagy úgy, háromra? De hiszen ez csak pofafürdő, ennyi időre nem is érdemes letenni a kabátját... no, egyébként ahogy tetszik. Mégis kár, hogy nem tölti itt a telet, mert a hótevelő – mondotta tréfásan borzalmas kiejtéssel –, a nemzetközi hótevelő, az mégiscsak télen gyűlik ide a telepre, azt látnia kéne, komoly nyereség lenne a műveltségéhez. Röhgögni való, mikor a léceiken ugrabugrálnak. És a hölgyek, ujjé, a hölgyek! Cifrák, mint a paradicsommadarak, csak ennyit mondhatok, és fenemód huncutok... No de most mennem kell a moribundusomhoz – folytatta –, ide a huszonhetesbe. Letális állapot, tudja, kérem. El a balfenéken. Öt tucat oxigénes fiaskót kiszopott még tegnap és ma, a duhaj. De délre alighanem megtér *ad penates*... No, kedves Reuter – szólt belépve – mi lenne, ha még egynek kitekernék a nyakát? – Szavai elvesztek a becsukódó ajtó mögött. De Hans Castorp egy pillanatra meglátta a szoba mélyében, az ágy párnáin egy gyér szakállú fiatalember viasz arcélét, amint lassan az ajtó felé gördítette fel-tűnő nagy szemgolyóit.

Ez volt az első moribundus, akit Hans Castorp életében látott, mert szülei és nagyapja mintegy a háta mögött haltak meg. Milyen tiszteletet parancsoló volt a fiatalember feje, ahogy felfelé meredő kecskeszakállával ott feküdt a párnán! Milyen jelentős volt óriási szemének tekintete, amint lassan az ajtó felé fordította! Hans Castorp elmélyedt a tűnő látványba, s önkéntelenül megpróbálta éppolyan nagyra, jelentősre, lassúra igazítani a tekintetét, mint a moribundus (...)

Ismeretséget nemigen kötött Hans Castorp az első napokban, és még sokáig nem. A napirend általában nem kedvezett az ismerkedésnek, meg aztán Hans Castorp amúgy is tartózkodó volt, ráadásul vendégnek, „kívülálló szemlélő”-nek érezte magát idefenn, amint Behrens udvari tanácsos nevezte, és nagyjából szívesen beérte Joachim társalgásával, társaságával. Az ápolónővér a folyosón persze addig-addig nyújtogatta a nyakát feléjük, amíg Joachim – aki már azelőtt is eltársalgott vele olykor – meg nem ismertette unokabátyjával. A nővér – csipetítője zsinórját füle mögé hajtva – modorosán, sőt valósággal kényszeredetten beszélt, s közelebbi megtekintésre olyan benyomást keltett, mintha meghibbant volna az unalom kárpadján. Nehéz volt tőle megszabadulni, mert betegesen félt attól, hogy a beszélgetés netán véget ér, és mihelyt a fiatalember tovább akart menni, kapkodó szóval, tekintettel, kétségbeesett mosolygással kapaszkodott beléjük, úgyhogy szánakozásból még egy ideig ottmaradtak vele. Sokat beszélt a papájáról, aki ügyvéd, meg unokatestvéréről, aki orvos – nyilván azért, hogy előnyös színben mutakozzék és igazolja, hogy ő is a művelt középosztályból származik. Ami betegét illeti, odabenn az ajtó mögött, egy koburgi babagyárosnak a fia, Rotbein a neve, Fritz Rotbein, és újabban a beleire ment a betegség. Súlyos csapás ez valamennyi érdekeltnek, képzelhetik az urak, kivált súlyos, ha az ember diplomás családból ered, és a felsőbb osztályok érzékenységeben osztozik

(...)

...A vendégsereg már ott szorongott a sorba rakott székeken, a terem jobb oldali végében pedig leterített asztal s a rajta díszelgő csi-szolt vizesüveg mögött ott állt Krokowski doktor szalonkabátban, és beszélt...

Odább Fräulein Engelhart ült, a tanárnő: tekintete mohón kigyúlt, két orcáján piros folt lángolt, ezt a forróságot egyébként sok más hölgy arcán is meglegelte Hans Castorp, akiket szemügyre vett, az Albin úr mellett ülő Frau Salomon arca is lángolt, és Frau Magnusé is, a serfőzőnéé, aki fehérjét vesztett. A valamivel hátrább ülő Frau Stöhr arca olyan műveletlen rajongást fejezett ki, hogy rossz volt ránézni (...) Néhányan fülükhöz illesztették tenyerüket, vagy legalábbis jelezték ezt a mozdulatot, amennyiben félúton fölemelték a kezüket, mintha a mozdulat kellős közepén kővé meredtek volna nagy odafigyelésükben. Paravant államügyész, egy tagbaszakadt barna ember, látszatra csupa öserő, még rázogatta is a fülét mutatójával, hogy kielejtse hallását, s aztán megint odatartotta Krokowski doktor szóáradatának.

Egy hatalomról volt szó... arról a hatalomról, amely... egy szó mint száz, a szerelem volt az a hatalom, amelyről Krokowski doktor beszélt (...) Hogyan taglal az ember fényes délelőtt, hölgyek és urak vegyes hallgatósága előtt ilyen makrancos, elhallgatni való tárgyat? Krokowski doktor poézisből és tanáros kifejezésmódból kevert stílusban taglalta, szigorúan tudományosan, amellet azonban ódaszerű lendülettel, ami a fiatal Hans Castorpra kissé rendetlen benyomást tett, holott talán éppen ez lehetett az oka annak, hogy a hölgyek arca felhevült, és az urak a füluiket rázták. Kivált a „szerelem” szót használta az előadó olyan halkán ingadozó értelemben, hogy az ember sohasem tudhatta, hányadán van vele, vajon jámbor érzületet vagy szenvedélyes testiséget jelent-e – és ez a bizonytalanság tenge-ri betegséghez hasonló érzést támasztott (...) Világos: az ember erős és merész dolgokat mondhat anélkül, hogy a hallgatóságot kiúzná vele a teremből – feltéve, ha úgy fog hozzá, mint Krokowski. Nem érte be annyival, hogy közismert, noha általában hallgatásba burkolt tényeket közöljön bizonyos mámorító tapintattal; nem, illúziókat rombolt széjjel, kérlelhetetlenül a megismerésnek adta az elsőbbséget, nem tűrte meg a deres fő méltóságába, a zsenge gyermek angyali tisztaságába vetett érzelmes hitet (...) Valamennyi természetes ösztön közül – mondotta – ez a legingatagabb, a legveszélyeztetettebb, alapvetően hajlik a megtévelyedésre, az áldatlan visszasságra, és ezen nem szabad csodálkozni. Mert ez a hatalmas impulzus nem egyszerű, hanem természeténél fogva sokszorosan összetett valami, méghozzá – akármilyen létjogosult és szabályos is a maga egészében – csupa visszasságból van összetéve. Minthogy azonban az emberek nem hajlandók – folytatta Krokowski doktor –, mégpedig indokoltan és jogosan nem hajlandók a részek visszasságából az egésznek a visszasságára következtetni, nincs más hátra, az egész-nek létjogosultságát legalább részlegesen, ha nem is teljesen, szükségszerűleg ki kell terjeszteni az egyes visszasságokra. Ez a logika követelménye, kéri szépen hallgatóit, legyenek szívesek ezt szem előtt tartani. Vannak aztán lelki ellenállások és korrekatívumok, tisztességes és rendszerező, majdnem azt merné mondani: polgári jellegű ösztönök, amelyeknek kiegyenlítő, megszorító hatása a visszás részeket szabályos és hasznos egésszé olvasztja; ez meglehetősen gyakori és mindenképp öröndetes folyamat, eredménye azonban (amint Krokowski doktor kissé megvetőn hozzátette) már nem érdekl az orvost, a tudóst. Más esetekben azonban nem sikerül ez a folyamat, sehogy és semmiképp sem akar sikerülni, és ki tudja – kérdezte Krokowski doktor –, ki tudná megmondani, hogy vajon nem ezek-e a nemesebb, lelkileg értékesebb esetek? Ilyen esetben tudniillik mindkét erőcsoport, a szerelmi ösztön csakúgy, mint amaz ellenséges impulzusok, melyek közül a szemérem és az undor külön kiemelkedő, a szokásos, polgári mértéket messze meghaladó, rendkívüli feszültséggel és szenvedélyességgel lépnek fel, s a lélek mélyén köztük folyó harc megakadályozza a tévelygő ösztönöknek ama megfékezését, lecsillapítását, ártalmatlanná tételét, mely a szokásos harmóniához, az előírásos szerelmi élethez vezetne. Hogyan végződik már most ez a küzdelem a szűziesség és a szerelem erői közt? Mert hiszen erről van itt szó! Látszólag a szűziesség győzelmével végződik. Félelem, illendőség, szemérmes iszony, remegő tisztaságvágy – ezek elnyomják a szerelmet, megbéklyózva a sötétben tartják, s zűrzavaros követeléseit legfeljebb részben engedik érvényre jutni, tudatosodni, de korántsem a maguk teljes változatosságával és erejével. Ámde – folytatta Krokowski doktor – a szűziességnek ez a győzelme csupán látszatgyőzelem, pyrrhusi győzelem, mert a szerelmi parancsot nem lehet megbéklyózni, nem lehet erőszakkal kivégezni, az elfojtott szerelem nem halt meg, hanem él, a sötétben, a titkos mélységekben továbbra is beteljesülésre törekszik, áttöri a szűziesség tilalmát, és újra megjelenik, noha elváltozott alakban, felismerhetetlenül... Nos, milyen alakban, milyen álarc alatt jelenik meg az elfojtott, elnyomott szerelem? Ezt kérdezte Krokowski doktor, és végignézett a széksorokon (...) Hans Castorp... akárcsak a többiek, feszült érdeklődéssel várta a felvilágosítást, hogy hát milyen alakban tér vissza az elfojtott szerelem. A nők lélegzeni sem mertek. Paravant államügyész még egyszer gyorsan megrázta a füvét, hogy a döntő pillanatban nyitott és befogadóképes legyen. És akkor megszólalt Krokowski doktor, és kimondta: betegség alakjában! A betegség álcázott szerelmi tevékenység, minden betegség elváltozott szerelem.

Beszélt titkos bánatról, szégyenről és keserőségről, beszélt az analízis megváltó hatásáról; dicsőítette a tudatalatti átvilágítását, hirdette, hogy a betegséget vissza kell változtatni tudatosított affektussá, bizalomra intett, és gyógyulást ígért (...)

Joachim nem kérdezte, hogy tetszett-e neki az előadás, és Hans Castorp sem nyilatkozott erről. Mintegy hallgatólágos megállapodás alapján később sem említették az előadást egyetlen szóval sem.

A PTE ÁOK DÉKÁNI HIVATALÁBAN MEGVÁSÁROLHATÓ KIADVÁNYOK

Barthó Loránd – Sebők Béla: Mecsek, Barátunk! 2.800 Ft

Benke József: A pécsi orvosképzés intézetei és klinikái 2.000 Ft

Benke József: Fertőző és járványos betegségek képekben 4.200 Ft

A PTE ÁOK Évkönyve, 2000-2012. (Szerk: Benke József) 2.500 Ft

Gerlinger Imre: Fül-orr-gégészeti históriák 2.800 Ft

Hámori Gábor: Égből kapott Pécs 5.700 Ft

Lázár Gy. Levente: Református templomok Baranyában 3.800 Ft

Schmidt Pál: Szeretet – Szolgálat – Szennvedély 2.500 Ft

Somos Zsuzsanna: Magyar szentek és hősök a nagyvilágban 3.200 Ft

Sz. Koncz István: Gyógyító mosoly 1.500 Ft

Vadász István: 43 év képekben 3.700 Ft

Orvosnapok 2014

Kedves volt Hallgatónk!

Tájékoztatnom, hogy az Egyetemi Orvosnapok ünnepségét idén október 17-18-án tartjuk.

Ebben az évben a 2004-ben, az 1999-ben, az 1994-ben, az 1989-ben, az 1984-ben, az 1979-ben, az 1974-ben, az 1969-ben és az 1959-ben végzett hallgatók találkoznak. A jelentkezési lapokat június hónapban postázzuk.

A fennálló rendelkezésekre való tekintettel a jubileumi – az 1964-ben végzett „arany”, az 1954-ben végzett „gyémánt”, az 1949-ben végzett „vas” és az 1944-ben végzett „rubin” – diplomások a Dékáni Hivatalhoz címzett levélben, vagy e-mailben kérhetik a diploma kiadását nyomtatványon. A nyomtatvány kinyomtatható a www.aok.pte.hu webcímről.

Postacím: PTE ÁOK Dékáni Hivatal 7624 Pécs, Szigeti út 12., **e-mail:** dekani.hivatal@aok.pte.hu, **telefon:** 72/536-200.

Ha valaki az ünnepségen nem tud megjelenni, a jubileumi diplomát részére postán küldjük el.
Szeretettel várom a találkozóra:

Dr. Miseta Attila
dékán

A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztályának 2014. tavaszi programja

2014. március 31. – Felkért előadások

1. *Prof. dr. Rudolf Bauer* (University of Graz, Graz, Austria): The potential of Chinese medicinal plants in modern medicine (40 perc) – a vendéget bemutatja *dr. Horváth Györgyi*
- Prof. dr. Aftab A. Ansari* (Dept. of Pathology, Emory University School of Medicine, Atlanta, USA): The role of gastrointestinal tract homing cells in the pathogenesis of SIV/HIV infection (40 perc) – a vendéget bemutatja *dr. Gyulai Rolland*.

2014. április 7. – Felkért előadások

- Dr. Vereckei András* (PTE KK Sebészeti Klinika): A laparoszkópos forradalom pécsi szemszögből (40 perc)
- Dr. Gyulai Rolland* (PTE KK Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika): A bőr immunológiai működésének jelentősége: psoriasis és melanoma (40 perc)

2014. április 14. – Tanulságos esetek fóruma

- Új *TSC1*-mutációval társuló variábilis fenotípus sclerosis tuberosában. (Esetgazdák: *dr. Kövesdi Erzsébet*, *dr. Dóczi Tamás*, *dr. Láng Anikó*, *dr. Hollódy Katalin*, *dr. Bene Judit*, *dr. Komlósi Katalin*, *dr. Hadzsiev Kinga* és *dr. Melegh Béla*, PTE KK Orvosi Genetikai Intézet, Idegsebészeti Klinika, Gyermekgyógyászati Klinika, PTE Szentágotthai Kutatóközpont)
- Magasból leesett, reanimált mellkassérült fiatal férfi kórtörténete (Esetgazdák: *dr. Nagypál Judit*, *dr. Schaffer Éva*, *dr. Köves Ilona*, *dr. Stankovits Péter*, *dr. Fülöp Ágnes*, Vas Megyei Markusovszky Oktatókórház, SBO, KAIBO, Mellkas-sebészet, Rehabilitáció, Szombathely)
- A konstriktív perikarditisz diagnosztikájának és kezelésének nehézségei két betegünk esete kapcsán (Esetgazdák: *dr. Magyar Klára*, *dr. Papp Judit*, *dr. Tornóczki Tamás*, *dr.*

Szabados Sándor, *dr. Tóth Kálmán*, PTE KK I. Belgyógyászati Klinika, Patológiai Intézet és Szívgyógyászati Klinika)

2014. április 28. – Felkért előadás – Tanulságos esetek fóruma

- Prof. dr. Dénes (Francisco) Tibor*, Sao Paulo, Brazília: Húsz éves tapasztalat a gyermekurologiai laparoscopiában (30 perc) – a vendéget bemutatja: *dr. Pintér András*
- Sinus sagittalis thrombosis K-vitamin hiányos betegben: hogy lehet ez? (Esetgazda: *Dr. Tóth Gergely*, Tolna Megyei Balassa János Oktatókórház, Gyermekosztály, Szekszárd)
- Életveszélyes szövödménnyel járó étkezési balesetek (Esetgazda: *dr. Jáksó Krisztián*, PTE KK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet)

2014. május 5. – Felkért előadások

- Nagyné dr. Kiss Gyöngyi* (PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet): Egy új, sugárzás enyhítő hatással rendelkező nem-lipid LPA2 receptor agonista azonosítása (25 perc)
- Dr. Soós Szilvia* (PTE ÁOK Kórélettani és Gerontológiai Intézet): Energetikai szabályozások nemi különbségei az életkor függésében (25 perc)
- Dr. Kiss Péter* (PTE ÁOK Anatómiai Intézet): Perinatális idegrendszeri károsodások modellezése és rehabilitációja rágszálókban (25 perc)

Az ülések helye: PTE ÁOK elméleti tömb, dr. Donhoffer Szilárd (III. sz.) tanterme, Pécs, Szigeti u. 12.

Dr. Kellermayer Miklós elnök

Dr. Kocsis Béla titkár

Dr. Sulyok Endre egészségtudományi tanácsadó

Utazások a Dolomitokban

Az Orvoskari Hírmondó 2014. januári számának hátlapján, illetve a februári szám középső oldalain a Dolomitokban tett nyári utamon készült fényképeimet láthatták az olvasók, amikhez szeretnék most némi szöveges kiegészítést tenni.

Úticéloom kiválasztásának magyarázatát kicsit messzebből kezdve megemlíteném, hogy kedvenc sportműsorom a tévében az országúti kerékpár, amit sokan unalmasnak tartanak. Fő érvük az, hogy a versenyben általában hosszú ideig nem történik semmi, csak kerekések nagy csapata teker egy bolyban, és általában ritkán adódik valami akció, látványosság. Ha azonban valaki kitartóbban követi a versenyeket, hamar cáfolja ezt az értékelést, hiszen az országúti kerékpározás igazi csapatsport, mely sportértékét tekintve is érdekes lehet a néző számára. A sportközvetítések technikai feltételeiben az elmúlt két évtizedben végbement fejlődés azonban további páratlan érdekességeket is kínál, nevezetesen a közvetítések során gyönyörű tájakat mutatnak be olyan perspektívából, amire csak egy helikopteres felvétel képes. Így a sportélmény egy páratlan turisztikai élménnyel egészül ki. A Giro, a Tour és Vuelta során három héten át alkalom nyílik Olaszország, Franciaország és Spanyolország elragadó tájainak bemutatására, de a rövidebb, egy hetes, vagy akár egy napos versenyek alkalmával is csodálatos tájakkal ismerkedhetünk meg. A közvetítéseket nézve többször megfogalmazódott bennem a vágy: de jó lenne az adott helyszínre turistaként is ellátogatni. A 2012-es Giro Italia egyik szakaszát nézve aztán e vágy elhatárolássá vált bennem. A szakasz a Dolomitok négy, szébbnél szebb hágóján vezetett keresztül, melyek közül a Giau-hágó látványa volt a leginkább lenyűgöző. Így lett a tavaly nyári utazásom célpontja a Dolomitok Észak-Olaszországban.

A Dolomitok a nevét Dolomieu a francia geológusról kapta, aki az 1700-as évek végén vizsgálta az ott található kőzetek anyagát, és megállapította, hogy a mészkővel ellentétben magnéziumot is tartalmaz. Talán meglepő, hogy e hegyek anyaga korallzátonyokból képződött, mivel helyükön hajdan tenger volt, mely az Alpok többi részével együtt emelkedett ki az idők folyamán. A dolomit egy viszonylag könnyen porladó ásvány, melyből a szél, a csapadék, és a fagy erodáló hatására hihetetlenül változatos formájú ormok, csúcsok, letörések, szakadékok, törmelékűpok formálódtak. A hegység tengeri üledéki eredetére utal az is, hogy meglévő csúcsai közel egyforma magasak (3000-3300 m). A hegységet szabdaló, egyébként is magasan fekvő völgyek között 2000-2300 m magas hágókon keresztül vezet át az út. Ennek megfelelően rengeteg a szerpentin, és meredek az emelkedők, melyek kiváló edzőhelyül szolgálnak a hivatásos kerékpárosoknak, de méltán népszerűek az amatőrök körében is. A nevezetesebb hágók, mint a Passo Pordoi a Fausto Coppi emlékművel, vagy a Passo Giau a biciklis szélkakassal és fakerékpárral és az éppen edzésre készülő hivatásos kerékpárosokkal (februári szám közepe), mind-mind a kerékpársport népszerűségét hirdetik. Mindemellett a változatos hegyek és csúcsok érthetően vonzóak a hegymászók és a téli sportok szerelmesei számára is.

Az egy hetes ottlétem alatt szállásom a Dolomitok legmagasabb hegyének, a Marmolada-nak közelében levő Sottoguda nevű faluban volt (januári számban a bal felső kép), ami híres az elsősorban fát és fémeket megmunkáló kézműves iparáról. A felette található szurdok, a Serrai di Sottoguda egy valódi természeti csoda. A Pettorina folyó vájta kanyon két kilométer hosszú és száz méternél is magasabb, melyet számos vízesés és barlang tesz még érdekesebbé. A szerencsés időjárásnak köszönhetően már az első napon sikerült feljutni a Dolomitok királynőjének is nevezett Marmoladára (a ja-

nuári szám további képei). A 70 személyes kabinos felvonó 1450 méterről indul és három szakaszban 3270 méterre viszi fel a látogatót. A hegy déli oldala több száz méteres meredek sziklafal, északi irányban pedig szemet gyönyörködtető a Sassolungo (Langkofel), a Sella csoport, a Piz Selva (2941 m) majd attól jobbra a Sass Pordoi (2950 m), és a Piz Boe (3152 m), de csodálatos a hegyek közti völgyben a Fedaia hágó, és az ott kialakított mesterséges víztároló látványa is.

A következő napokon autós és gyalogos kirándulásokat tettem Cortina d'Ampezzo mintegy 30 km sugarú körzetében. Meglepő volt számomra, hogy az előzetesen elképzelt utaknak csak egy részét tudtam bejárni autóval. Ennek fő oka volt, hogy a nagy szintkülönbségek miatt, és egy adott emelkedőn olykor 30-35 számozott (!) hajtókanyarral teletűzdelt utakon szinte csak kettes sebességgel lehetett haladni hegynek fel és le egyaránt. Másrészt pedig a táj változatossága gyakori megállásra, fényképezésre késztetett. Utam során átkeltem a Staulanza, a Pordoi, a Giau, a Falzarego, a Fedaia, a San Pellegrino és a Tre Croci hágókon. Felejthetetlen volt a hegyek által övezett tavak, Lago di Landro (Dürren see), a Misurina tó és a meredek hegyekkel teljesen körülölelt Lago di Braies (Pragser Wildsee) színvilága (februári szám közepe). A Dolomitokban tett kirándulások minden napja nagy élményt jelentett, de a legemlékezetesebb talán mégis a Drei Zinnen (Tre Cime de Lavaredo) volt valamennyi helyszín közül. A „Három Nővér” a Dolomitok sokak által leglátványosabbnak tartott helye. A Misurina tótól kezdetben enyhe, majd egyre meredekebb és kanyargósabb út vezet a 2330 m magasan található Auronzo menedékházhoz, ahonnan viszonylag sík, kényelmes körtúrával az egész hegyvonulat megkerülhető. A három „torony” meredeken emelkedik ki a tájból, melynek leglátványosabb északi oldala 500-600 m magas függőleges falként dacol a természet erőivel, egyedi élménnyel gazdagítva a hely igen nagyszámú látogatóját. E felejthetetlen látványt a Három Nővért körülölelő rendkívül csipkézett formájú hegyek, a Zwölferkofel (Croda del Torri, 3094 m), a Paternkofel (Monte Paterno, 2744 m), a Torre di Toblin (2617 m) sziklái teszik még felejthetlenebbé.

A Dolomitok szépsége nemcsak azért egyedülálló, mert az évmilliók során egészen különös formájú szirtek és érdekes sziklaformák alakultak ki, hanem mert a hegység többféle színben pompázik, sőt a színét is képes változtatni. A Dolomitok kőzete magnézium-tartalmának köszönhetően a változó fényhatásokra eltérő színekben tündököl. Az egyik legérdekesebb jelenség a napnyugtakor tapasztalható úgynevezett Alpenglüh, amikor élénk rózsaszínbe vagy bíborlilába burkolóznak a bércek, ahogy az a februári szám bal oldali alsó két képén is látható (a Giau-hágótól északra fekvő hegyek, illetve a Fedaia hágó és háttérben a Monte Civetta [3220 m] naplementében).

A figyelmes olvasónak talán feltűnt, hogy a Dolomitok földrajzi neveit több esetben két nyelven, olaszul és németül is megadtam, és a nyelvi sorrend is változott annak megfelelően, hogy melyik elnevezés a használatosabb, közismertebb. Bár a Dolomitok területének nagy része ma Olaszországhoz tartozik, Dél-Tirol az igen jelentős vészardozatot követelő első világháborús csatákat követően került oda. A világháború nyomai a híres via ferratákon, a vaslétrákkal, lépcsőkkel, hidakkal, fémkábelekkel és kapaszkodókkal felszerelt hegyi utakon is jól követhetők a gyakorlottabb hegymászók számára, de a turistákat számos múzeum is emlékezteti rá. A Dolomitok nagy része mind a mai napig többnyelvű terület, melyben az olasz és a német mellett a helyi ladin nyelv is hivatalosan használ-

ható, köszönhetően a több évtizedes éles nemzetiségi ellentét után 1971-ben elfogadott, és azóta valódi és mintaértékű kisebbségi területi autonómiát megteremtő státútumnak.

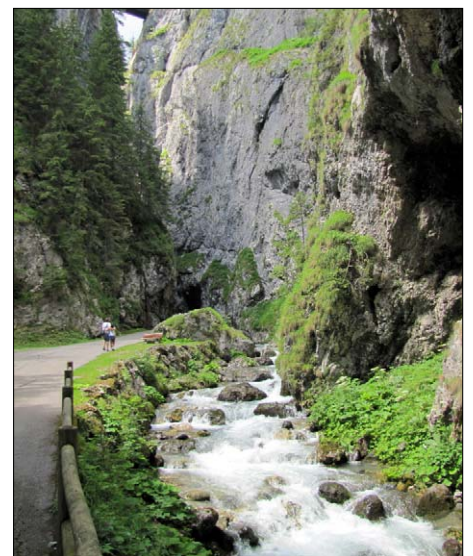
A Dolomitok nagyon népszerű turisztikai célpont, és valószínűleg sokan jártak is már ott. Remélem, hogy írásom segített nekik fel-

idézni a korábbi élményeket. Azoknak pedig, akik még nem keresték fel a világ e gyönyörű részét, fenntartás nélkül merem úti célként ajánlani. Garantált élményben lesz részük, ha ellátogatnak oda.

Lantos János

Képek jegyzéke (balról sorban): a Misurina tó, háttérben a Drei Zinnen; a Drei Zinnen északi oldala a Patern hágóról; legördült sziklatömb a szilatornyok alatt; az Auronzo menedékház a Drei Zinnen alatt; a Fausto Coppi emlékmű a Pordoi hágón; Veterán biciklisek vidám csapata Misurinában; a Serrai di Sottoguda kanyon

2014 MÁRCIUS

Sebők Béla és Barthó Loránd fényképei

